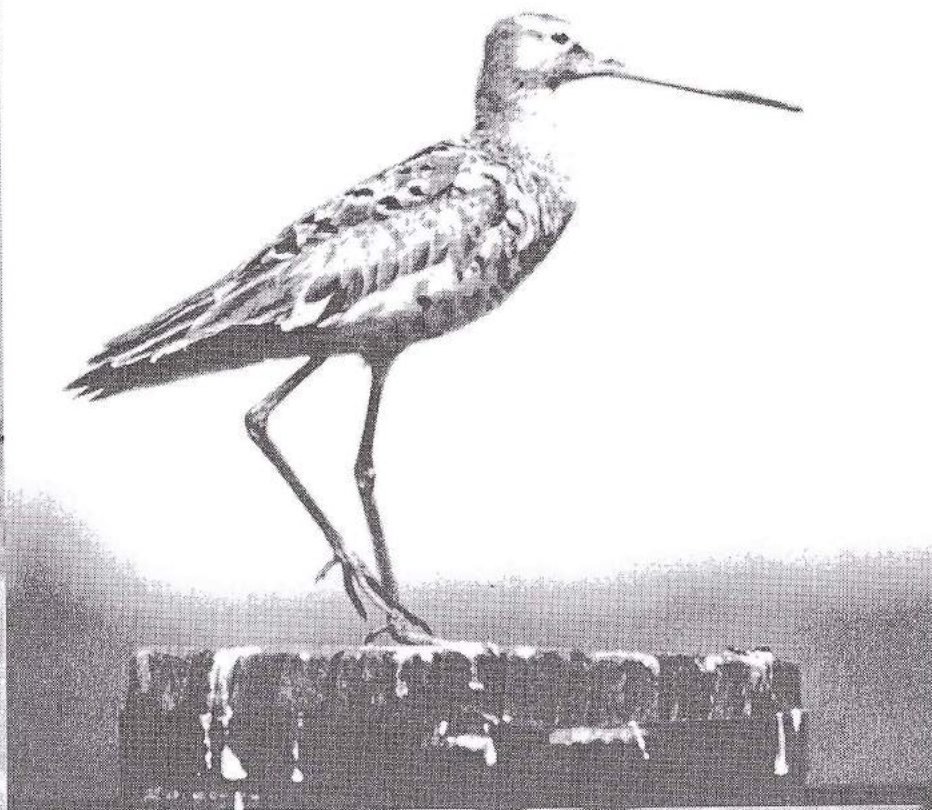

DECEMBER 2002
JAARGANG 28 - NR. 4

SPECIAL
NVWC

Hak-al

Natuur- en Vogelwacht Culemborg

**Waarnemingen
Culemborgse Vogels
(1975-juni 2002)**

Voor het laatste nieuws: www.nvwc.nl

Waarnemingen Culemborgse Vogels (1975 - juni 2002)

Door Arjan Brenkman en Louis van Oort

Een nieuwe lijst

Drie jaar geleden, om precies te zijn in november 1999, verscheen de Hak-al special Waarnemingen Culemborgse Vogels (1975-1998). Daarin werden alle vogelsoorten genoemd die tijdens deze periode in het werkgebied van de NVWC zijn gezien. Bij de zeldzame soorten werd bovendien van elke waarneming precies de datum en de plaats aangegeven. Op het moment dat de Hak-al special uitkwam, hadden we nooit kunnen vermoeden dat deze lijst drie jaar later alweer hopeloos verouderd zou zijn. Met name door de natuurontwikkelingsprojecten in de Lek-uiteerwaarden wisten vele zeldzaamheden de weg naar Culemborg en omgeving te vinden. Alleen al de Steenwaard bijvoorbeeld was goed voor verschillende soorten die zelfs landelijk bijzonder zeldzaam zijn (zoals Terekruiter en Baltische mantelmeeuw). Verder kwamen door de publicatie tal van oude gegevens 'los'. Daarbij ging het niet alleen om nooit eerder doorgegeven waarnemingen, maar ook om correcties en aanvullingen.

Al met al was de lijst van 1999 dus dringend aan herziening toe. We hebben daaruit de consequentie getrokken inderdaad zo'n herziene lijst samen te stellen, waarin de waarnemingen tot en met juni 2002 zijn verwerkt. Zo actueel mogelijk dus. Bovendien hebben we deze gelegenheid meteen maar aangegrepen om enkele uitbreidingen door te voeren.

In de hopelijk niet al te verre toekomst is het de bedoeling dat er een avifauna van Culemborg en omgeving verschijnt. Een avifauna geeft de exacte status van en nog veel meer informatie over de vogelsoorten in een bepaald gebied. Voor het aangeven van de precieze status (is het een broedvogel of trekvogel; hoe talrijk is een soort enz.) van alle soorten in en rond Culemborg is het nog te vroeg. Hoewel de hiervoor benodigde informatie inmiddels vrijwel compleet voorhanden is (broedvogelinventarisaties, trektelegevens enz.), zou de verwerking daarvan zoveel tijd vergen dat deze herziene lijst voorlopig nog niet had kunnen verschijnen. Omdat het, zoals gezegd, hoog tijd was voor een nieuwe lijst, hebben we daarom gekozen voor een indicatieve status. Vier vogelaars met veel veld- en inventarisatie-ervaring in het gebied hebben zich over alle soorten gebogen en deze stuk voor stuk van een (indicatieve) status voorzien. Hierbij hebben we toch de nodige trektele- en inventarisatiegegevens kunnen gebruiken, zodat de indicatie van de status zo accuraat mogelijk is.

Voor iedere vogelsoort uit de lijst hebben we aangegeven of het een trekvogel, wintergast, broedvogel enzovoort is. Daarnaast geven we een schatting van de talrijkheid van de soorten. Let wel, het gaat dus om een indicatie, zodat de lezers in ieder geval een idee hebben wanneer ze een bepaalde vogel in het gebied kunnen verwachten en of het om een algemene of minder algemene soort gaat.

In de volgende hoofdstukken leggen we uit hoe en waarom deze lijst tot stand is gekomen, geven we aan wat precies het werkgebied van de NVWC is en waar de beste vogelkijkplekken zijn. Bovendien geven we een toelichting op de samenstelling van de lijst. Na een bespreking van de resultaten volgt de lijst met Culemborgse vogels zelf. Tot slot is

als appendix de handelswijze van het CDCA (Culemborgse zeldzaamhedencommissie) toegevoegd.

Deze lijst is mede tot stand gekomen dankzij het kritisch meelesen van enkele vogelwerkgroepleden en dan met name Paul van Veen en Juke Altenburg. Dit tweetal heeft ons, net als Ellen Geleedst en Marjan Schutte, tevens voorzien van veel aanvullende informatie, uit bijvoorbeeld het NVWC-archief, oude Hak-als en de digitale nieuwsbrief 'Waarden vol vogels'. Daarnaast hebben Paul en Juke door hun aanwijzingen, ideeën en meedenkwerk een doorslaggevende rol gespeeld in de uiteindelijke totstandkoming van de lijst. Peter van Horssen verzorgde de kaart van het werkgebied en verschillende verspreidingskaartjes. Stijn Brand, ten slotte, heeft als lid van de CDCA alle waarnemingen van dwaalgasten kritisch bekeken. Wij willen hen en alle anderen die opbouwend commentaar op deze lijst hebben gegeven, bedanken voor hun bijdrage.

Hoe en waarom?

De leden van de NVWC geven hun vogelwaarnemingen meestal trouw door, door middel van waarnemingskaartjes. Sinds de oprichting van de club (1975) zijn meer dan tienduizend van deze kaartjes ingeleverd. Wij waren benieuwd hoeveel en welke vogelsoorten precies zijn gezien sinds 1975 in en rond Culemborg. Oftewel, wat hebben die tienduizenden velduren van de gezamenlijke waarnemers nu eigenlijk aan vogelsoorten opgeleverd? Om daar een overzicht van te krijgen, is het gehele archief met waarnemingskaartjes minutieus doorgelicht. Zo kreeg de lijst met Culemborgse vogelwaarnemingen gestalte. Ook waarnemingen die wel in de Hak-al zijn gepubliceerd maar waarvan geen kaartje (meer) bestond, zijn in de lijst opgenomen. Verder, en dat is een verschil met de vorige editie van de lijst, hebben we veel waarnemingen kunnen halen uit 'Waarden vol vogels'. Dit is een wekelijkse e-mail-nieuwsbrief met vogelwaarnemingen uit een groot deel van Midden-Nederland. Ook veel niet-NVWC'ers blijken in ons gebied te vogelen, met name aan de overkant van de Lek (Steenwaard e.d.). Zij schrijven echter

WAARNEMINGEN CULEMBORGSE VOGELS (1975 - juni 2002)

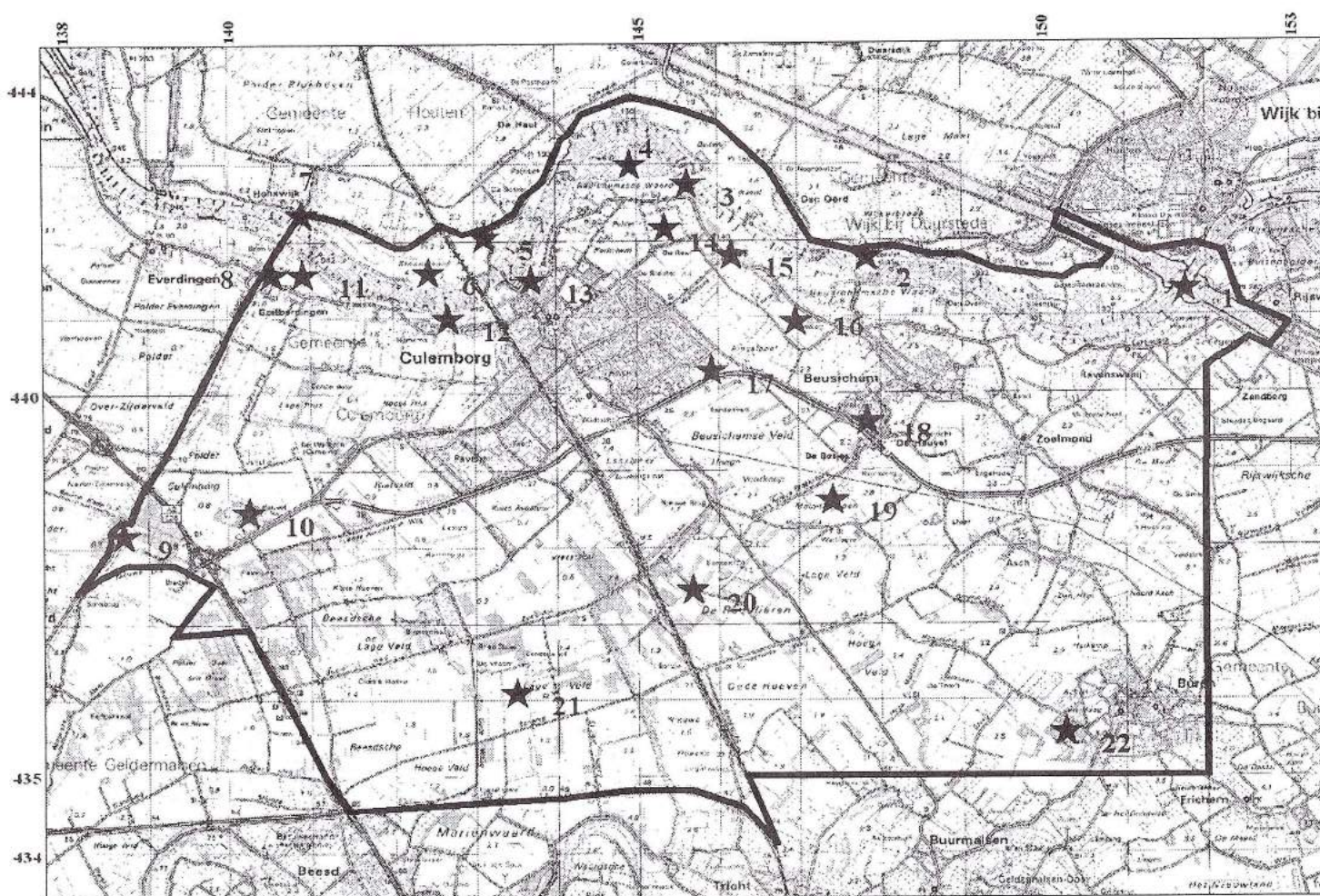
geen waarnemingskaartjes, maar via de digitale nieuwsbrief komen we toch te weten welke soorten ze in het NVWC-gebied gezien hebben. Overigens worden deze waarnemingen vervolgens alsnog in het NVWC-archief geplaatst.

De soortenlijst kan voor iedereen die geïnteresseerd is in de vogelwereld van Culemborg en omgeving om een bepaalde reden interessant zijn. Zo krijgt een beginnend vogelaar een indicatie van de vogelsoorten die hij in zijn woonomgeving kan verwachten. Anderen hebben eindelijk een tastbaar resultaat van alle waarnemingskaartjes die ze in de loop der jaren ingevuld hebben. Dit artikel is dan ook allereerst bedoeld om het 'vogelen' in en rond Culemborg te stimuleren. Ten tweede is het een aanmoediging voor het blijven inleveren van waarnemingen. Bovendien is het een stap in de richting van de

uitgebreide Culemborgse avifaunabeschrijving die de vogelwerkgroep ooit hoopt te maken. Met name de extra gegevens per soort die in deze herziene editie zijn opgenomen, brengen dat doel weer wat dichterbij.

Het werkgebied

De term 'NVWC-werkgebied' is al enkele malen gevallen, maar om welk gebied gaat het dan precies? Het werkgebied, waaruit alle waarnemingen afkomstig zijn, bevindt zich sinds de oprichting van de NVWC globaal tussen de Lek (traject fort Everdingen - veerpont Rijswijk-Wijk bij Duurstede), Buren en Beesd. Op bijgevoegde kaart staan de exacte gebiedsgrenzen aangeduid. Bovendien worden hierop de beste vogelkijkplaatsen in en rond Culemborg aangegeven.

Goede vogelkijkplaatsen in en rond Culemborg

1. Rivierkruising	12. Baarsewaard
2. Plasjes Pont Beusichem	13. De Plantage
3. Trektelpost	14. De Bol
4. Afgraving Redichemse Waard	15. Einde Weidsteeg
5. Plasjes Pont Culemborg	16. Kerswerf
6. Steenwaard	17. De Zump
7. Fort Honswijk	18. De Meent
8. Fort Everdingen	19. Afgraving Beusichemse Broeksteeg
9. Diefdijk	20. Regulieren
10. Zandput Rietveldseweg	21. Beesds Veld
11. Goilberdingenwaard	22. Tichelterrein

WAARNEMINGEN CULEMBORGSE VOGELS (1975 - juni 2002)

Een verschil met de vorige editie van de lijst is dat nu ook het gebied tot en met de rivierkruising Wijk bij Duurstede wordt meegerekend. De vorige keer kondigden we aan dat we tot deze uitbreiding zouden overgaan wanneer de vogelwerkgroep de in 1998 gestarte maandelijkse watervogeltellingen van Culemborg tot Wijk bij Duurstede zou voortzetten. Inderdaad tellen leden van de werkgroep nu nog steeds van september tot en met april iedere maand dit traject. We 'mogen' de rivierkruising nu dus meerekenen. Dat kwam mooi uit want daardoor konden we de IJsdruiker die hier van 27 tot en met 30 december 1981 verbleef daadwerkelijk op de lijst plaatsen.

Zoals op de kaart is te zien, wordt de noordgrens van het werkgebied gevormd door de winterdijk op de noordoever van de Lek. Dat betekent dat goede vogelkijkplaatsen aan de overkant van de rivier, zoals de Steenwaard, fort Honswijk en de plasjes bij de pont van Culemborg en Beusichem ook in de lijst zijn terug te vinden.

Gegevens per soort

In de herziene lijst begint elke soort met een aanduiding van status en talrijkheid in het werkgebied van de NVWC, waarbij de terminologie is gebaseerd op de Avifauna van Nederland deel 2 (Bijlsma et. al. 2001). Zoals in de inleiding beschreven, hebben vier kenners van het gebied deze statusindicatie en indicatie van talrijkheid voor alle soorten verzorgd.

Daarbij moet worden aangetekend dat bij de aantallen de min of meer actuele stand van de afgelopen vijf jaar is weergegeven en geen trends over de gehele NVWC-periode 1975-2002. We wilden zoveel mogelijk duidelijk maken hoe het op dit moment met de afzonderlijke soorten gesteld is, zodat de lezer meteen een idee heeft of hij met een algemene, minder algemene of zeldzame vogel te maken heeft.

Het voorkomen in het Culemborgse werkgebied is als volgt gedefinieerd (vrij naar Bijlsma et al):

Jaarvogel: Het hele jaar aanwezige broedvogel
Jaargast: Het hele jaar aanwezige niet-broedvogel
Zomervogel: In het zomerhalfjaar aanwezige broedvogel
Zomergast: In het zomerhalfjaar aanwezige niet-broedvogel
Wintergast: In het winterhalfjaar aanwezige niet-broedvogel
Doortrekker: Buiten de trektijd amper aanwezig
Dwaalgast: Minder dan vijftien keer waargenomen soort in de periode 1975-2002. Tevens vallen hieronder de waarnemingen van vogelsoorten die in de afgelopen jaren sterk zijn afgenomen (Klaepster) of recentelijk sterk in aantal zijn toegenomen terwijl ze voorheen sporadisch of niet in het werkgebied voorkwamen (Kleine Strandloper).

Aanduiding van talrijkheid:

De aanduiding van de talrijkheid van een soort is afgeleid van de indeling die gehanteerd wordt in de Avifauna van Nederland deel 2 (Bijlsma et. al. 2001). Via een terugrekening naar het voorkomen per km² is voor elke categorie berekend wat de maximumaantallen voor het Culemborgse werkgebied (85 km²) zouden zijn. Daar zijn vervolgens de dichtstbijzijnde 'gemakkelijke' getallen bij gezocht.

Dit leverde het volgende resultaat op:

Broedvogels (aantal broedparen)

Categorie	Minimum	Maximum
Incidentieel	<1 gemiddelde per jaar in de periode 1975-2002	
Schaars	1	2
Vrij schaars	3	10
Vrij talrijk	11	50
Talrijk	51	250
Zeer talrijk	251	1000
Uiterst talrijk	1001	

Niet-Broedvogels (aantal exemplaren)

Categorie	Minimum	Maximum
Dwaalgast	<15 waarnemingen in de periode 1975-2002	
Zeer klein aantal	1	1
Klein Aantal	2	5
Vrij klein Aantal	6	25
Vrij groot aantal	26	125
Groot aantal	126	500
Zeer groot aantal	501	2500
Uiterst groot aantal	2501	

Dwaalgasten

De lijst geeft net als vorige keer gedetailleerde informatie bij dwaalgasten. Deze informatie is uiteraard gebaseerd op de waarnemingskaartjes, maar ook op de digitale nieuwsbrief 'Waarden vol vogels'. Dwaalgasten zijn de soorten die niet vaker dan vijftien keer in het werkgebied zijn aangetroffen. In de lijst wordt vermeld hoe vaak de betreffende soort precies is waargenomen en hoeveel exemplaren in totaal. Verder is de dag, de maand, het jaar en de plaats van waarneming aangegeven en zo nodig aanvullende informatie. Bijvoorbeeld:

Woudaap (*Ixobrychus minutus*)

Dwaalgast; 3 gevallen (vier individuen) in 1975-2002
20 mei 1976, De Heul; 10 mei 1977, Tichelterrein Buren; 27 mei tot en met 9 augustus 1979, Tichelterrein (in deze periode zijn twee maal twee exemplaren gezien)

Niet van iedere waarneming hebben we de exacte datum kunnen achterhalen, soms ontbreekt zelfs de waarnemingsmaand. Desondanks hebben we zulke waarnemingen opgenomen in de lijst, omdat ze toch duidelijk maken dat een soort in een bepaald jaar gezien is. Wellicht komen de exacte data na het verschijnen van deze lijst boven tafel. Daarom verzoeken we iedereen dergelijke en andere aanvullende informatie alsnog door te geven.

Om dezelfde reden hebben we Stormvogeltje spec. en Jager spec. op de lijst staan. De afkorting spec. betekent dat niet bekend is om welke soort het precies gaat, maar dat wél zeker is dat de soort uit genoemde familie afkomstig is. Het feit dat genoemde vogels niet tot op soort precies zijn gedetermineerd, wil niet zeggen dat ze niet gezien zijn. Het gaat om bijzondere waarnemingen, omdat de vertegenwoordigers van de Stormvogeltjes- en Jagersfamilie normaal gesproken vrijwel uitsluitend aan de kust worden gezien, en zelfs daar niet dagelijks. Daarom zijn ze gewoon op

de lijst gezet. Ook in dit geval geldt dat wellicht later nog aanvullende data boven komen, zodat misschien alsnog bekend wordt om welke soorten het precies ging.

Zeldzame soorten

In de lijst staan algemene soorten als Huismus en Kokmeeuw naast zeldzaamheden als Klapekster en Koereiger. De waarnemingen van zeldzame soorten zijn natuurlijk niet klakkeloos overgenomen. In de 27 jaar dat de NVWC bestaat, heeft de vogelwerkgroep waarnemingen ontvangen die op z'n minst vrij onwaarschijnlijk zijn te noemen. Een paar voorbeelden: Grijze gors en Dougalls stern. De Grijze gors is een vogel van Zuid-Europese berggebieden die nog nooit met zekerheid in Nederland is vastgesteld. De Dougalls stern broedt aan de Ierse westkust. Deze soort is weliswaar enkele malen in Nederland gezien, maar dan uitsluitend langs de kust. Een

hop, foto; IVN Vecht & Plassengebied

waarneming in het Nederlandse binnenland is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Om wat orde in de 'chaos' te scheppen is in 1994 de Commissie Dwaalgasten Culemborgse Avifauna (CDCA) in het leven geroepen. Drie leden van de NVWC (Arjan Brenkman, Stijn Brand en Louis van Oort) namen daarbij de taak op zich voortaan alle waarnemingskaartjes van zeldzame soorten te beoordelen. Op grond van de volgende criteria wordt

beoordeeld of een waarneming al dan niet kan worden opgenomen in de soortenlijst van Culemborg:

- *Aanwezigheid van goede beschrijving. Met name voormoelijk te determineren soorten.*
- *Tijdstip van de waarneming. Een Grasmus in december is hoogst onwaarschijnlijk.*
- *Voorkomen in Nederland. Vogels als Kuifmees en Zwarte specht zijn standvogels van grote, aaneengesloten bossen. Een waarneming in Culemborg is dan ook minder waarschijnlijk, hoewel niet uitgesloten.*
- *Waarnemingsomstandigheden*
- *Veldervaring waarnemer(s)*
- *Herkomst. Vogels en/of hun nakomelingen waarvan gerede twijfel over hun wilde herkomst bestaat - zoals Halsbandparkiet en Canadese gans - zijn niet opgenomen. Maar ook een soort als Fazant staat niet op de lijst, omdat deze soort niet oorspronkelijk in Nederland voorkomt maar door de mens is geïntroduceerd.*
- *Beoordeling van de waarneming door de landelijke dwaalgastencommissie CDNA (Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna). Een aantal soorten die door de Culemborgse dwaalgastencommissie worden beoordeeld, moet ook beoordeeld worden door het CDNA. Het oordeel van het CDNA (waarneming wel of niet goedgekeurd) wordt door ons overgenomen.*

Voor alle duidelijkheid: bij de beoordeling van de waarnemingen is gekeken naar een combinatie van de genoemde criteria.

Het kan behoorlijk frustrerend zijn wanneer je denkt een bijzondere soort ontdekt te hebben, terwijl later blijkt dat de waarneming om wat voor reden ook wordt afgewezen. Om die reden hebben we als appendix een handleiding van het CDCA bijgevoegd. Daarin wordt uitgelegd wat je het beste kunt doen wanneer je een zeldzame vogel hebt ontdekt.

Resultaten

Uit de herziene lijst blijkt dat we in drieënhalve jaar tijd een enorme sprong voorwaarts hebben gemaakt qua waarnemingen van zeldzaamheden. Dat komt ook tot uiting in het totaal aantal soorten dat in het werkgebied gezien is sinds 1975. Bleef de teller in 1999 steken op 229 soorten (ook al respectabel voor een gebied in midden-Nederland), inmiddels zijn in Culemborg en omgeving al 251 (!) soorten vogels gezien. Daarbij moet dan nog worden aangetekend dat Fazant vorige keer nog wel op de lijst stond, maar deze keer geschrapt is (zie vorige hoofdstuk). Kortom, we zijn er liefst 23 soorten op vooruitgegaan. Ongekend in zo'n korte periode!

Zoals gezegd is dat grotendeels te danken aan de natuurontwikkelingsprojecten, maar toch ook aan het verbeterde waarnemersnetwerk. De laatste jaren zijn er steeds meer (en steeds fanatiekere) vogelaars bij gekomen in de regio. Bovendien 'lokken' de aantrekkelijke Lek-uiteerwaarden steeds vaker vogelaars van buiten de regio naar onze contreien.

Van deze 251 soorten kunnen er 81 als dwaalgast worden bestempeld (minder dan vijftien keer waargenomen). Iemand

WAARNEMINGEN CULEMBORGSE VOGELS (1975 - juni 2002)

die met enige regelmaat vogels kijkt in de omgeving van Culemborg zou dan ook met het nodige doorzettingsvermogen aan de 175 à 200 vogelsoorten voor dit gebied kunnen komen. Het is zelfs mogelijk binnen 24 uur meer dan honderd soorten in het gebied te zien, zoals afgelopen mei bleek tijdens de jaarlijkse Big Day (24-uurs vogelmarathon).

Nieuw op de lijst zijn IJssduiker (dankzij 'uitbreiding' werkgebied; zie hoofdstuk 'Het werkgebied'), Kleine zilverreiger (in 3,5 jaar tijd inmiddels al geen dwaalgast meer, terwijl er tot 1998 geen enkele melding van was), Witbuikrotgans, Casarca, Slangenarend, Strandplevier, Morinelplevier, Gestreepte strandloper, Drieteenstrandloper, Grote jager (dankzij nieuwe gegevens van waarneming uit '83), Kleine jager, Baltische mantelmeeuw, Pontische meeuw, Dwergstern, Reuzenster, Alpengierzwaluw, Zwarte specht, Roodstuitzwaluw, Engelse gele kwikstaart (wordt sinds 1999 in Nederland als aparte soort beschouwd) en Raaf (mede dankzij nieuwe gegevens over waarneming uit 1985).

grote zeeëend, foto; Paul van Veen

Enkele soorten die wel op de vorige lijst stonden hebben deze keer, in tegenstelling tot de vorige editie, het stempel 'dwaalgast' meegekregen. Bij Steenloper ging het om een correctie, omdat vorige keer vergeten was te vermelden dat dit een dwaalgast betrof. Bij Glanskop, Fluiter en Rietzanger gaat het om een herwaardering. We stonden er vorige keer domweg niet bij stil dat deze soorten rondt zeldzaam zijn in het gebied. Verder geldt voor Roerdomp en Klapekster dat het de laatste decennia dwaalgasten geworden zijn, nadat ze in de jaren '70 nog met enige regelmaat in het gebied te bewonderen waren (de Roerdomp zelfs mogelijk als broedvogel).

De tegengestelde weg werd gevolgd door Zilverplevier, Kleine strandloper, Temmincks strandloper, Krombekstrandloper, IJsslandse grutto (ondersoort) en Sneeuwgorz. Deze soorten zijn, voornamelijk door de goede omstandigheden in de uiterwaarden, inmiddels dwaalgast-af, omdat ze meer dan vijftien keer in het gebied gezien zijn. Enkele plaatsen springen er - wat bijzondere waarnemingen betreft - bovenuit. Naast de eerder genoemde Lek- uiterwaarden (Steenwaard, Baarssemwaard,

Goilberdingenwaard en Beusichemse waard) is dat bijvoorbeeld het Tichelterrein bij Buren. Deze 'putten' moeten eind jaren zeventig, begin jaren tachtig een waar vogelparadijs zijn geweest. In die jaren broedden daar soorten als Kwak, Woudaap en Grote karekiet. Ook De Regulieren is goed voor een flink aantal 'leuke soorten'.

De locatie die de meeste waarnemingskaartjes van dwaalgasten heeft opgeleverd, is echter de trektelpost in de Redichemse Waard. Het is niet zo dat omstandigheden voor vogels hier nu zo aantrekkelijk zijn, maar het jarenlang systematisch trektellen heeft een schat aan waarnemingen opgeleverd. Dit bewijst dat ook in gebieden die niet zo bijzonder zijn dwaalgasten gezien kunnen worden, zo lang het aantal 'kijkuren' maar hoog is.

Tot slot

Wij hopen dat de NVWC-leden en alle andere vogelaars uit de regio zich door deze herziene lijst nog meer laten inspireren en op zoek gaan naar 'nieuwe' soorten. Dat blijkt de moeite te lonen, gezien de 'sprong' van 23 soorten in 3,5 jaar. Bovendien houden wij ons nog altijd aanbevolen voor aanvullende informatie uit de periode 1975-2002. Ook in de toekomst wordt de lijst namelijk regelmatig aangepast aan de hand van nieuwe informatie. Het is dus zaak dat iedereen die een interessante vogelwaarneming doet zo snel en accuraat mogelijk een waarnemingskaartje invult en inlevert.

De waarneming van een zeldzaamheid is natuurlijk interessant, maar dat geldt ook voor waarnemingen van 'gewone' vogels op ongewone plaatsen, ongewone tijden, in ongewone aantallen of van vogels die ongewoon gedrag vertonen. Verder zijn meldingen van eerste en laatste jaarwaarnemingen van grote waarde. (zie verder Hak-al 1997-4, rubriek Vogelwaarnemingen, J.F. Altenburg)

Alleen op die manier - dus wanneer waarnemers consequent hun waarnemingen doorgeven - kan steeds een actuele lijst van Culemborgse vogelwaarnemingen worden gemaakt.

Ondanks dat het een pittige klus is, hopen we dat we over drie jaar alweer een nieuwe editie van de lijst moeten uitbrengen, omdat degene die nu voor u ligt dan inmiddels verouderd is.

SOORTENLIJST

DUIKERS

IJsduiker (*Gavia immer*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

25 dec 1981-3 jan 1982, Rivierkruising

Roodkeelduiker (*Gavia stellata*)

Dwaalgast; 3 gevallen in 1975-2002

5 nov 1988, Telpost; 12 dec 1999, Afgraving; 23 dec 2000 - 11 jan 2001, Afgraving

Parelduiker (*Gavia arctica*)

Dwaalgast; 2 gevallen in 1975-2002

28 nov 1982, Afgraving Redichemse Waard; 16 nov 1985, Afgraving

FUTEN

Dodaars (*Tachybaptus ruficollis*)

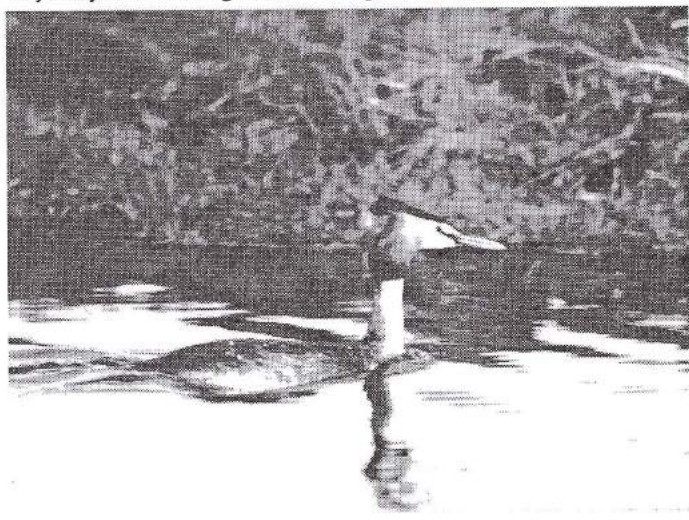
Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel; wintervogel in vrij klein aantal.

Fuut (*Podiceps cristatus*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, wintervogel in vrij groot aantal.

fuut, foto; Paul van Veen

Roodhalsfuut (*Podiceps grisegena*)

Dwaalgast; 8 gevallen (9 individuen) in 1975-2002

11 mrt 1978, Afgraving; 13 sep 1986, Telpost; 28 mei 1995, plasjes pont Beusichem; 5 nov 1995, Afgraving; 14 sep 1997, plasjes pont Culemborg; 15 nov 1997, Telpost; 1 feb 2000, Baarsemwaard; 24 jul 2000, Steenwaard (2ex)

Kuifduiker (*Podiceps auritus*)

Dwaalgast; 4 gevallen in 1975-2002

15 en 16 feb 1979, Lek ter hoogte van V.d. Anker; 4-13 mrt 1979, Jachthaven; 1 feb 1982, jachthaven Culemborg; 13 okt 2000, Baarsemwaard

Geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*)

Dwaalgast; 5 gevallen (6 individuen) in 1975-2002

10-24 sep 1978, afgraving Beusichemse Broeksteeg; 12 jan

1996, Steenwaard (2 ex); 8 jan 2001, Goilbedingwaard; 6 apr 2001, Pikse Bogerd; 9 apr 2001, Redichemse Waard

STORMVOGELTJES

Stormvogeltje spec.

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

23 okt 1982, Telpost. Doorgegeven als 'Stormvogeltje (*Hydrobates pelagicus*)' aan CDNA, mrtr deze waarneming werd afgewezen omdat niet alle kenmerken die van belang zijn voor determinatie waren gezien. Vaal Stormvogeltje en Madeirstormvogeltje waren in dit geval niet uit te sluiten. Aangezien de vogel ook verder stroomop is waargenomen en gedetermineerd werd als Stormvogeltje plus het feit dat elk stormvogeltje spec. een extreme zeldzaamheid voor het binnenland betekent is de waarneming in de soortenlijst opgenomen.

JAN VAN GENTEN

Jan van Gent (*Sula bassana*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

11 sep 1984, Zoelmond. Uitgeput onvolwassen exemplaar. Later in asiel overleden.

AALSCHOLVERS

Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*)

Jaargast

Doortrekker in zeer groot aantal, zomer -en wintervogel in vrij groot aantal.

Kuifaalscholver (*Phalacrocorax aristotelis*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

5 sep 1981, Afgraving

REIGERS

Roerdomp (*Botaurus stellaris*)

Voormalig broedvogel, Dwaalgast

1975 (7), 1976 (10), 1977 (4), 1978 (3), 1982 (1), 1995 (1), 1996 (2), 2000 (1), 2001 (1); 2002 (1)

Woudaap (*Ixobrychus minutus*)

Voormalig broedvogel.

Dwaalgast; 3 gevallen (4 individuen) in 1975-2002

20 mei 1976, De Heul; 10 mei 1977, Tichelterrein Buren; 27 mei tot en met 9 augustus 1979, Tichelterrein (in deze periode twee maal twee exemplaren gezien)

Kwak (*Nycticorax nycticorax*)

Dwaalgast; 4 gevallen (5 individuen) in 1975-2002

2 jun 1979, Tichelterrein; apr 1985, Verdijkstraat; sep 1990, de Zump; 15-29 okt 1990, Einde Lange Dreef (adult en juv.)

Koereiger (*Bubulcus ibis*)

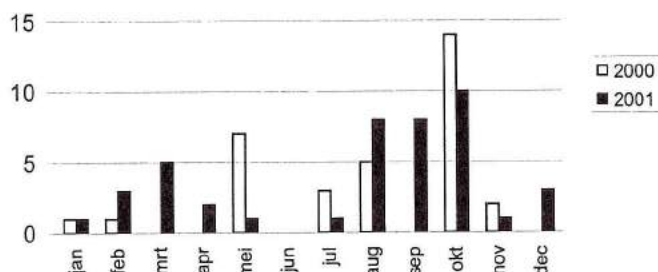
Dwaalgast; 1 geval (2 individuen) in 1975-2002

jan-feb 1989 (2ex), spoorwegovergang weiland Brugsteeg

SOORTENLIJST

(nabij Tricht), dezelfde vogels tevens waargenomen 21 jan 1989, Nieuwe Graafsteeg

Waarnemingen van de Kleine zilverreiger
per maand
in 2000 en 2001 (N=76)

Kleine zilverreiger

Deze mooie reiger werd voor het eerst gezien op 2 augustus 1998 bij de Telpost. In 1999 volgde de volgende waarneming. In 2000 en 2001 waren diverse exemplaren langdurig te zien, vooral in de uiterwaarden die voor de dijkverzwaring en de natuurontwikkeling op de schop waren gegaan (Steenwaard, Goilberdingenwaard, Baarsemwaard en Lazaruswaard). Tijdens de Big Day van 2002 werd vastgesteld dat de Kleine zilverreigers slapen in de Blauwe reigerkolonie aan het einde van de Lange Dreef.

Kleine Zilverreiger (*Egretta garzetta*)

Jaargast

Jaargast in klein-vrij klein aantal.

Grote zilverreiger (*Casmerodius alba*)

Dwaalgast; 5 gevallen in 1975-2002

30 sep 1980, Regulieren; 21 aug 1999, Redichemse waard; 20 sep 1999, Fort Everdingen; 26 sep 2000, Beusichemse Waard; 28-30 dec 2001, Baarsemwaard/Steenwaard

Blauwe reiger (*Ardea cinerea*)

Jaarvogel

Vrij talrijk-talrijke broedvogel, wintervogel in vrij groot aantal.

Purperreiger (*Ardea purpurea*)

Zomergast

Onregelmatige zomergast en doortrekker in klein aantal.

OOIEVAARS

Zwarte ooievaar (*Ciconia nigra*)

Dwaalgast; 4 gevallen in 1975-2002

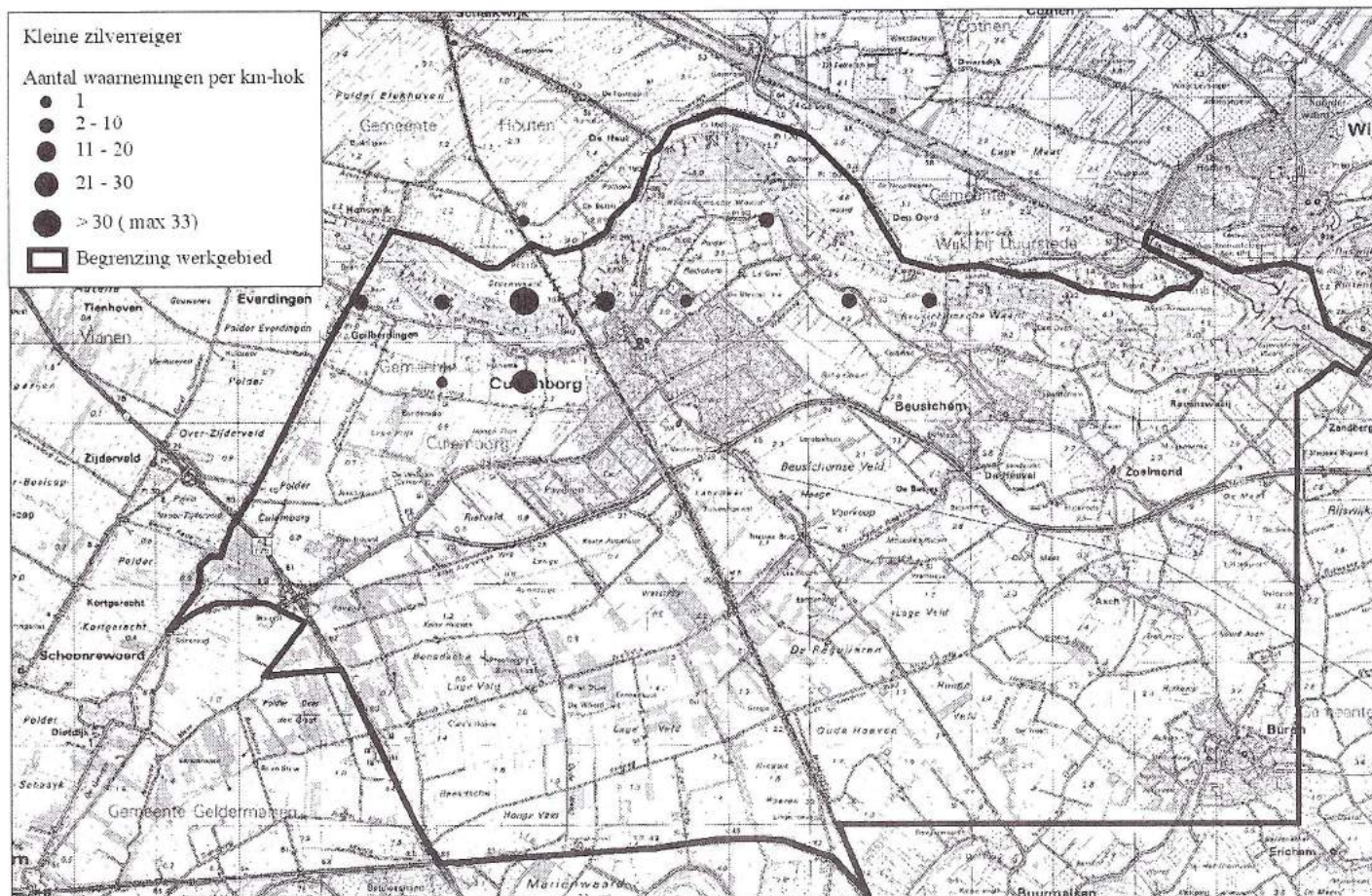
17 en 18 aug 1985, Lange Dreef / Hondwijk; jul 1993, Regulieren; 30 jul 1997, Regulieren; 10 mei 2001, Regulieren

Ooievaar (*Ciconia ciconia*)

Jaarvogel

Schaarse broedvogel, doortrekker in vrij klein aantal en wintergast in klein aantal.

LEPELAARS

SOORTENLIJST

Lepelaar (*Platalea leucorodia*)

Zomergast

Doortrekker en zomergast in vrij klein aantal.

ZWANEN

Knobbelzwaan (*Cygnus olor*)

Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker en wintergast in groot aantal.

Kleine zwaan (*Cygnus columbianus*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Wilde zwaan (*Cygnus cygnus*)

Wintergast

Wintergast in vrij klein aantal.

GANZEN

Kleine rietgans (*Anser brachyrhynchus*)

Dwaalgast; 8 gevallen (15 individuen) in 1975-2002

8 jan 1979, Pont Beusichem; 10 feb 1985, De Heul; 18 jan 1986, De Heul; jan 1992, Redichemse Waard; 7 jan 1994, Voorkoop; 13 dec 1995, Afgraving (7 ex.); 11 jan 1997, Goilberdingenwaard; 24 jan 2000, Steenwaard

Toendrarietgans (*Anser serrirostris*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Taigarietgans (*Anser fabalis*)

Dwaalgast; 2 gevallen in 1975-2002

jan 1993, Telpost; 9 jan 1994, Telpost

Kolgans (*Anser albifrons*)

Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel, wintergast in zeer groot-uiteerst groot aantal.

Grauwe gans (*Anser anser*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in zeer groot aantal.

Sneeuwgans (*Anser caerulescens*)

Dwaalgast; 6 gevallen in 1975-2002

9 mrt 1987, Einde Weidsteeg; 19 mrt 1989, Regulieren (hoek Hennisdijk/Platte weg); 10 mrt 1991, de Heul (tussen 1500 Kolganzen); 17 nov 1991, Beusichemse veer; 17 jan 1993, Beusichemse veer; 26 feb 1996, Steenwaard (blauwe fase)

Roodhalsgans (*Branta ruficollis*)

Dwaalgast; 2 gevallen in 1975-2002

1 jan 1999, Steenwaard; 6 jan 2001, Steenwaard

Brandgans (*Branta leucopsis*)

Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Rotgans (*Branta bernicla*)

Dwaalgast; 8 gevallen (15 individuen) in 1975-2002

13 feb 1979, Beusichem (7 ex. trekkend richting zuid-oost); mrt 1987, Plasjes einde Weidsteeg; 5 feb 1989, Steenwaard; 23 feb 1996, Goilberdingenwaard (2 ex.); 8 nov 1996- 11 jan 1997, Steenwaard; 11 jan 1997, Goilberdingenwaard; 1 mei 1997, Baarsemwaard; 18 okt 1997, Fort Honswijk

Witbuikrotgans (*Branta hrota*)

Dwaalgast; 1 geval (3 individuen) in 1975-2002

25 feb 1996, Steenwaard (3 ex)

EENDEN

Bergeend (*Tadorna tadorna*)

Jaarvogel

Vrij schaars-vrij talrijke broedvogel, wintergast in vrij klein-vrij groot aantal.

Casarca (*Tadorna ferruginea*)

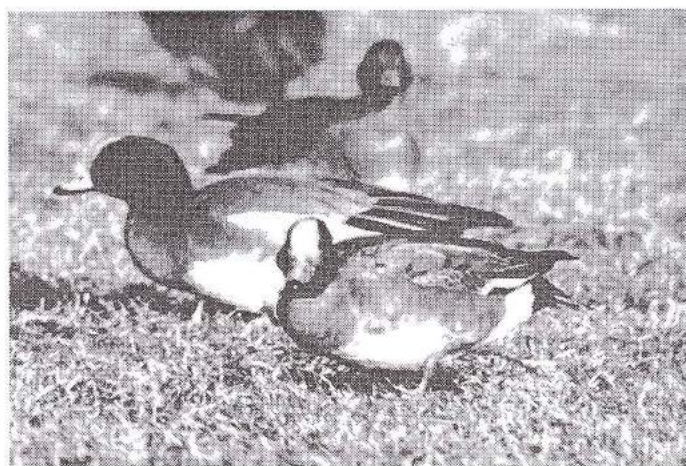
Dwaalgast; 3 gevallen (7 individuen) in 1975-2002

21 sep 1999, de Heul; De waarnemingen in 2000 betroffen waarschijnlijk 1 vogel: (30 apr 2000, Steenwaard; 14 mei 2000, Steenwaard; 22 mei 2000, Baarsemwaard; 17 jun 2000, Baarsemwaard; 24 jul 2000, Steenwaard); 1 aug 2001, Steenwaard; 5 mrt 2002, Einde Weidsteeg en tussen Zoelmond en Ravenzwaaij (5 ex).

Smient (*Anas penelope*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in uiterst groot aantal, zomergast in klein aantal.

smient, foto; Paul van Veen

Amerikaanse smient (*Anas americana*)

Dwaalgast; 3 gevallen in 1975-2002

6-14 mrt 1994, Plasjes pont Beusichem; 14-20 nov 1999, tussen de Heul en plasjes pont Beusichem; 16-24 mrt 2002, Steenwaard en Baarsemwaard

SOORTENLIJST

Krakeend (*Anas strepera*)

Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker en wintergast in groot aantal.

Wintertaling (*Anas crecca*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in groot aantal.

wilde eend, foto; Paul van Veen

Wilde eend (*Anas platyrhynchos*)

Jaarvogel

Zeer talrijke broedvogel, wintergast in zeer groot aantal.

Pijlstaart (*Anas acuta*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij groot aantal, wintergast in vrij klein aantal.

Zomertaling (*Anas querquedula*)

Zomervogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker in vrij groot aantal.

Krooneend (*Netta rufina*)

Dwaalgast; 7 gevallen in 1975-2002

31 mrt 1978, Bosscherwaarden (vrouwte); 13 mei 1978, Beusichemse Waard (mannetje); 25 nov 1989, Telpost; 14 nov 1993, Steenfabriek Bosscherwaarden; mrt-jun 1994, plasjes pont Beusichem; 4/5/21 apr 1998, Regulieren; 19 mei 2002, Kerswerf

Slobeend (*Anas clypeata*)

Jaarvogel

Vrij schaars-vrij talrijk broedvogel, doortrekker en wintergast in groot aantal.

Tafeleend (*Aythya ferina*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Kuifeend (*Aythya fuligula*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in groot aantal.

Topper (*Aythya marila*)

Dwaalgast; 7 gevallen (10 individuen) in 1975-2002

13 jan 1978, De Heul; 23 feb 1978, Beusichemse Waard (3 ex.); 26 feb 1978, Beusichemse Waard; 18 feb 1979, Plasjes pont Culemborg (2 ex.); jul 1981, Lek; 6 nov 1981, Afgraving; 29 dec 1996, Redichemse Waard

Eider (*Somateria mollissima*)

Dwaalgast; 4 gevallen (5 individuen) in 1975-2002

jan 1976, Afgraving; 14 okt 1984, Redichemse Waard (2 ex.); 19 sep 1993, Telpost (vrouwte); 15-24 mei 2001, Steenwaard

Grote zeeëend (*Melanitta fusca*)

Dwaalgast; 3 gevallen in 1975-2002

10 mrt 1992, Lek ter hoogte van Afgraving; 28 nov 1996, Steenwaard; 16 dec 2001-12 jan 2002, Afgraving Redichemse Waard.

Brilduiker (*Bucephala clangula*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal, onregelmatige zomergast in zeer klein aantal.

Nonnetje (*Mergus albellus*)

Wintergast

Wintergast in vrij klein-vrij groot aantal.

slobeend, foto; Paul van Veen

Middelste zaagbek (*Mergus serrator*)

Dwaalgast; 10 gevallen (25 individuen) in 1975-2002

16 apr 1975, Everdingen (5 ex.); 1 jan 1979, Afgraving (5 ex.); 4 jan 1992 (5 ex), de Heul; 15 mrt 1992, lek t.h.v. Honswijk; 14 apr 1992, Tichelterrein; 29 apr 1995, Afgraving; 23 sep 1995, Telpost; 24 feb 1996, Afgraving; 2 mrt 1997, Lek tussen Ravenswaay en Beusichem; 22 mrt 2001, Steenwaard (4 ex)

Grote zaagbek (*Mergus merganser*)

Wintergast

Wintergast in vrij klein-vrij groot aantal.

ROOFVOGELS

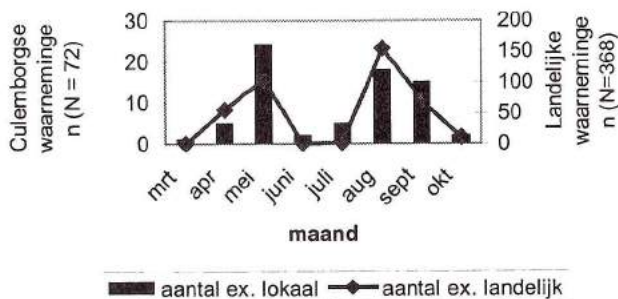
Wespendief (*Pernis apivorus*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein-klein aantal.

SOORTENLIJST

Doortrek van Wespendien
per maand - 1975 tot juni 2002

Wespendief

Wanneer we de grafiek bekijken valt het grote aantal Culemborgse meiwaarnemingen van de Wespendief op. De reden daarvan is een open vraag. Landelijk gezien komen de meeste 'Scandinavische' wespendien door in de week van 20 tot 25 mei. De najaarstrek in Midden-Nederland valt in de tweede helft van augustus. Dit betreft vooral eigen broedvogels. Scandinavische vogels trekken oostelijker door (Bijlsma). In dat licht is het grote aantal septemberwaarnemingen opvallend. Het Culemborgse grafiekbeeld wordt sowieso vertroebeld door het feit dat er alleen in het najaar systematisch 'getrekteld' wordt.

Zeearend (*Haliaeetus leucoryphus*)

Dwaalgast; 6 gevallen in 1975-2002
dec 1985 - jan 1986, Beesds veld (juveniel); 2 mrt 1986,

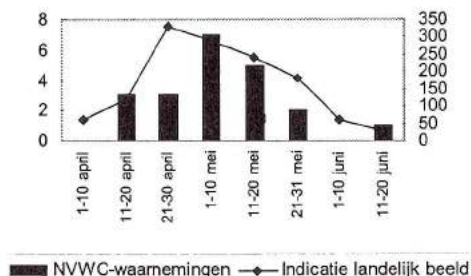
Rode wouw (*Milvus milvus*)

Doortrekker
Doortrekker en wintergast in zeer klein-keien aantal.

Zwarte wouw (*Milvus migrans*)

Doortrekker
Doortrekker in zeer klein-keien aantal.

Voorjaarstrek van de Zwarte wouw
per decade (N = 21; 1975 tot heden)

Zwarte wouw

De Zwarte wouw wordt voornamelijk in het voorjaar in het Culemborgse werkgebied gezien. (slechts 1x juli, 2x augustus en 1x novemberwaarneming). Dit komt overeen met het landelijk beeld waarbij de voorjaarstrek ongeveer 8x groter is dan de najaartrek. De zwarte wouw trekt in het najaar oostelijker (over Duitsland) door (Bijlsma et al., 2001).

spoorbrug; 13 apr 1986, Regulieren (Zwarte Kade); 14 okt - dec 1991, De Heul (tweede- of derdejaars); 30 jan 1999, akker langs Meersteeg, Tricht; 14 nov 2001, Bisschopswetering (nabij Tricht)

Slangenarend (*Circaetus gallicus*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002
20 mei 2002. Kerswerf

Bruine kiekendief (*Circus aeruginosus*)

Zomervogel
Vrij schaarse broedvogel, doortrekker in klein-vrij klein aantal.

Blaauwe kiekendief (*Circus cyaneus*)

Doortrekker
Doortrekker in klein aantal, onregelmatige wintergast.

Grauwe kiekendief (*Circus pygargus*)

Dwaalgast; 8 gevallen in 1975-2002
19 aug 1983, Telpost (vrouwje); 7 sep 1983, Telpost; 2 sep 1988,

rode wouw, foto; Niels Sloth

einde Weidsteeg; 23 sep 1994, Zoelmond (juveniel); 25 apr 1995, Zump; 28 aug 1999, Kamperfoelie 33; 9 mei 2001, Hoefblad 63; 12 mei 2001, Weithusen

Havik (*Accipiter gentilis*)

Jaarvogel
Vrij schaarse broedvogel, doortrekker, wintergast in vrij klein aantal.

Sperwer (*Accipiter nisus*)

Jaarvogel
Vrij schaars-vrij talrijke broedvogel, doortrekker in vrij groot aantal, wintergast in vrij klein aantal.

Buizerd (*Buteo buteo*)

Jaarvogel
Vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

SOORTENLIJST

Ruigpootbuizerd (*Buteo lagopus*)

Doortrekker

Onregelmatige doortrekker en wintergast in zeer klein-klein aantal.

Visarend (*Pandion haliaetus*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein aantal.

Roodpootvalk (*Falco vespertinus*)

Dwaalgast; 11 gevallen in 1975-2002

13 sep 1981, Beusichemse Broeksteeg (vrouw.); 27 sep 1981 Beusichemse broeksteeg; 9 okt 1982, Telpost (juv. man.); 16 okt 1982, Telpost (vr.); 17 okt 1982, Telpost; 13 sep 1984, Plasje pont Culemborg; 29 mrt 1986, Einde Weidsteeg (bijna volw. man.); 1 okt 1988, Telpost; 17 jun 1992, Telpost; 13 mei 2000, Baarsemwaard; 22 mei 2000, Steenwaard.

Visarend, foto: Paul van Veen

Torenvalk (*Falco tinnunculus*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.

Smelleken (*Falco columbarius*)

Doortrekker

Doortrekker in klein aantal.

Boomvalk (*Falco subbuteo*)

Zomervogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker in vrij klein aantal.

Slechtvalk (*Falco peregrinus*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein aantal, wintergast in klein aantal.

HOENDERS

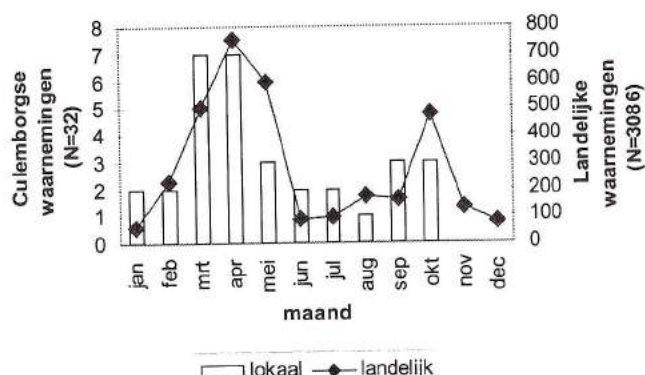
Patrijs (*Perdix perdix*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, wintergast in vrij klein aantal.

12 Hak-al Avivaunagids

Presentie Rode Wouw per maand 1975 tot juni 2002

Rode wouw

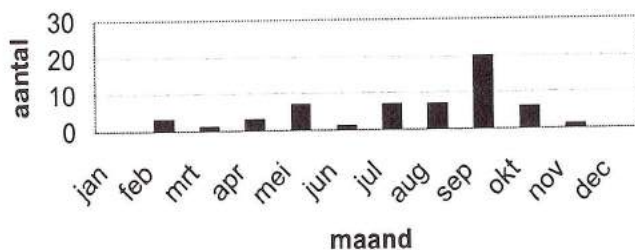
De Rode wouw trekt vooral in het voorjaar met de grootste aantallen door Nederland. De aantallen zijn twee tot vijfmaal zo groot als in het najaar (Bijlsma et al. 2001). Wanneer we de grafiek bekijken klopt dat beeld op hoofdlijnen wel. Opvallend is

Kwartel (*Coturnix coturnix*)

Dwaalgast; 8 gevallen in 1975-2002

5 jun 1976, Hoek Bisschopsgraaf x Zeedijk; jun 1977, Zeedijk; 23 jun 1990, Goilberdingendijk; 21 jun 1990, Zoelmond; 26 apr 1993, tussen Telpost en Lange Dreef; 5 jul 1995, Kerswerf; 14 jul 1997, Goilberdingendijk; 24 mei 2000, Ganzenpanweg; 16 jul 2001, Baarsemwaard

doortrek Visarend per maand 1975- juni 2002 (N=56)

Visarend

De voorjaartrek heeft een piek eind april/begin mei (Bijlsma et al., 2001). Deze is in Culemborg een beetje te zien. De trek in het najaar begint half augustus en bereikt half tot eind september zijn piek (Bijlsma et al. 2001). Dat klopt goed met het beeld van de grafiek.

RALLEN

Waterral (*Rallus aquaticus*)

Jaarvogel

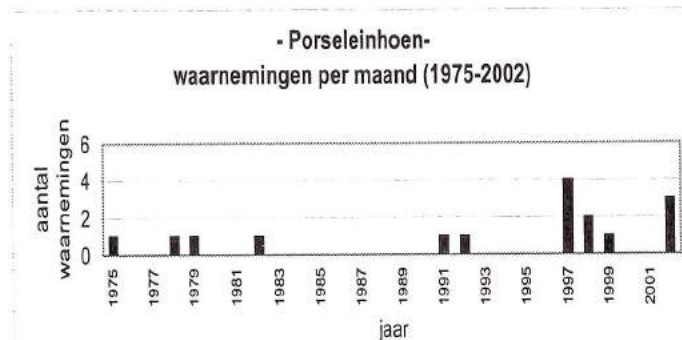
Vrij schaarse broedvogel, wintergast in klein aantal.

Porseleinhoen (*Porzana porzana*)

Dwaalgast; 12 gevallen (minimrtl 16 individuen) in 1975-2002
Mogelijk onregelmatige broedvogel.

SOORTENLIJST

1975, De Heul; 23 en 24 mei 1978, rietput Fort Everdingen; 1979, Beusichemse Waard (diverse ex.); 23 aug tot en met 25 sep 1982, strang bij Telpost; 1991, Plasjes pont Culemborg; 21 aug 1992, Steenwaard; 6 jul 1997, Beusichemse waard; 4 apr 1998, Regulieren (5 ex); 21 aug 1999, Steenwaard; 18 apr 2002, Pikse Boogerd; 20 apr 2002, Baarsemwaard (3 ex); 3-5 mei 2002, Fort Spoel

Porseleinhoen

Het verborgen levende Porseleinhoen is de laatste vijf jaren naar verhouding veel waargenomen. Het betreft bijna altijd gehoorde exemplaren want deze ral leeft erg verborgen. Buiten de kerngebieden is de soort in veel jaren afwezig om af en toe te pieken. Na overstromingen in het rivierengebied in mei/juni kan een grote influx optreden (Bijlsma et al., 2001).

Kwartelkoning (*Crex crex*)

Dwaalgast; 4 gevallen in 1975-2002

Voormalig broedvogel.

1979, Beesdse Veld (diverse territoria); 1979, Beusichemse Waard (div. terr.); 1979, Bosscherwaarden (div. terr.); 9 tot en met 11 jul 1980, Tichelterrein

Waterhoen (*Gallinula chloropus*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, wintergast in vrij groot-groot aantal.

Meerkoet (*Fulica atra*)

Jaarvogel

Zeer talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in uiterst groot aantal.

KRAANVOGELS

Kraanvogel (*Grus grus*)

Doortrekker

Onregelmatige doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

STELTLOPERS

Schalekster (*Haematopus ostralegus*)

Jaarvogel

Vrij talrijk-talrijke broedvogel, doortrekker in groot aantal, wintergast in vrij klein-groot aantal.

Steltkluut (*Himantopus himantopus*)

Dwaalgast, 1 geval in 1975-2002

15 mei 1980, Bosscherwaarden

Kluut (*Recurvirostra avosetta*)

Zomervogel

Onregelmatige vrij schaarse-vrij talrijke broedvogel.

Kleine plevier (*Charadrius dubius*)

Zomervogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

Bontbekplevier (*Charadrius hiaticula*)

Zomergast/zomervogel

Mogelijk broedvogel, doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

Strandplevier (*Charadrius alexandrinus*)

Dwaalgast; 2 gevallen in 1975-2002

16 apr 2000, Baarsemwaard; 10 mei 2000, Baarsemwaard

Goudplevier (*Pluvialis apricaria*)

Doortrekker

Doortrekker en wintergast in vrij klein-vrij groot aantal.

Zilverplevier (*Pluvialis squatarola*)

Dwaalgast

1981 (1); 1982 (2); 1985 (1); 1986 (1); 1987 (1); 1993 (1); 1996 (1); 1999 (3); 2000 (8); 2001 (2); 2002 (2)

Morinelplevier (*Charadrius morinellus*)

Dwaalgast; 1 geval (4 individuen) in 1975-2002

13 aug 2000, Telpost (4 ex)

Kievit (*Vanellus vanellus*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in zeer groot- uiterst groot aantal.

Bonte strandloper (*Calidris alpina*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij groot aantal.

(bonte strandloper)

SOORTENLIJST

okt 1991, Telpost; 13 okt 1991, Telpost; 29 mrt 1993, Redichemse Waard; 18 mrt 2000, Steenwaard; 29 apr 2000, Steenwaard (2 ex); 14 apr 2001, Steenwaard (2 ex); 29 apr 2001, Steenwaard; 15 mei 2001, Steenwaard; 16 mrt 2002, Goilberdingenwaard; 12, 14 en 19 mei 2002, Goilberdingenwaard

Kleine strandloper (*Calidris minuta*)

Dwaalgast

1983 (1), 1990 (1), 1995 (1), 1998 (1); 1999 (4); 2000 (9); 2001 (3); 2002 (3)

Temmincks strandloper (*Calidris temminckii*)

Dwaalgast

1994 (2); 1999 (1); 2000 (3, >8 individuen); 2001 (2); 2002 (5)

Krombekstrandloper (*Calidris ferruginea*)

Dwaalgast

1978 (1); 1991 (1); 1993 (1); 1994 (2); 1999 (2); 2000 (5); 2001 (4)

Kemphaan (*Philomachus pugnax*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij groot-groot aantal, wintergast in klein aantal.

Kanoet (*Calidris canutus*)

Dwaalgast; 11 gevallen (13 individuen) in 1975-2002

25 mei 1978, Beusichemse Broeksteeg; 4 sep 1983, Telpost, 12

Gestreepte Strandloper (*Calidris melanotos*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

19-20 mei 2002, Kerswerf

drieteenstrandloper, foto; Paul van Veen

Drieteenstrandloper (*Calidris alba*)

Dwaalgast; 6 gevallen (11 individuen) in 1975-2002

4 mei 2000, Steenwaard; 12 mei 2000, Steenwaard (2 ex); 24 mei 2000 Steenwaard; 2 mei 2001, Steenwaard; 4 mei 2001, Steenwaard (5 ex.); 19-20 mei 2001, Veerweg Steenwaard

Bok (*Lymnocyptes minimus*)

Doortrekker

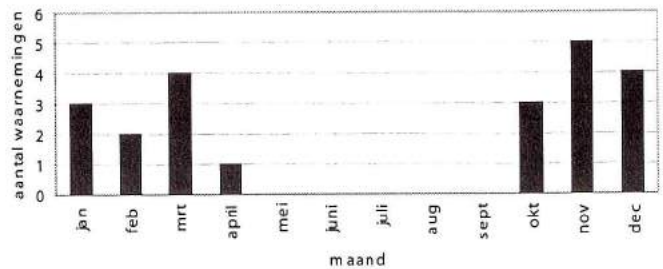
Doortrekker en wintergast in klein aantal.

Watersnip (*Gallinago gallinago*)

Jaargast

Schaarse broedvogel, doortrekker in groot en wintergast in vrij groot aantal.

- Houtsnip -
aantal waarnemingen per mnd
1975-2002 (N=22)

Houtsnip

Houtsnippen worden niet jaarlijks gezien. Er zitten 22 waarnemingen in het archief. Ofschoon sommige delen van het werkgebied op het eerste gezicht ook geschikt broedbiotoop lijken (o.a. de Regulieren) zijn er geen tekenen dat de Houtsnip inderdaad in ons gebied broedt.

Houtsnip (*Scolopax rusticola*)

Doortrekker

Doortrekker en wintergast in zeer klein-klein aantal.

Poelruiter (*Tringa stagnatilis*)

Dwaalgast, 1 geval in 1975-2002

jul 1995, Plasjes einde Weidsteeg

IJslandse grutto (*Limosa limosa islandica*)

Doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

Rosse Grutto (*Limosa lapponica*)

Dwaalgast; 8 gevallen (13 individuen) in 1975-2002

26 feb 1980, Bosscherwaarden; 15 mrt 1985, Regulieren; 25 apr 1997, de Heul en 26 apr 1997, Beusichemse veer; 5 sep 1998, Telpost; 21 apr 2000, Steenwaard; 30 apr 2000, Steenwaard (4 ex); 3 en 6 mei 2000, Steenwaard (2 ex); 29 apr 2002, Steenwaard (2 ex)

Regenwulp (*Numenius phaeopus*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij groot aantal.

Wulp (*Numenius arquata*)

Jaargast

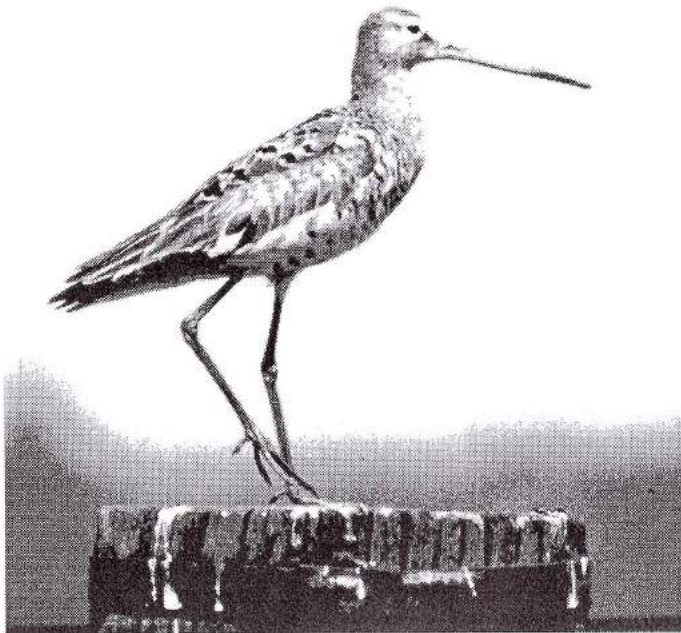
Doortrekker en wintergast in zeer groot aantal, zomergast in vrij groot aantal.

Zwarte ruiter (*Tringa erythropus*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein aantal.

SOORTENLIJST

grutto, foto; Paul van Veen

Grutto (*Limosa limosa*)

Zomervogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in zeer groot aantal.

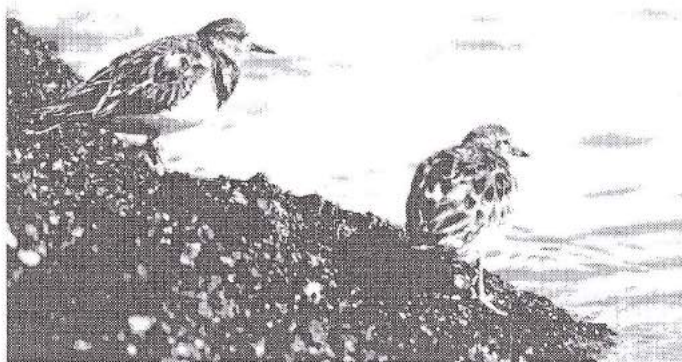
Tureluur (*Tringa totanus*)

Zomervogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in groot aantal, onregelmatig wintergast in klein aantal.

Steenloper (*Arenaria interpres*)

Dwaalgast; 5 gevallen (13 individuen) in 1975-2002
29 apr 1979, Bosscherwaarden; eind sep 1996,
Goilberdingenwaard (8 ex); 30 apr 2000, Steenwaard (2 ex); 24-
25 mei 2000, Baarsemwaard; 3 mei 2002, Goilberdingenwaard

steenloper, foto; Paul van Veen

Groenpootruiter (*Tringa nebularia*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij groot aantal.

Witgat (*Tringa ochropus*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij groot aantal, wintergast in klein aantal.

Bosruiter (*Tringa glareola*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein aantal.

Terekrutter (*Xenus cinereus*)

Dwaalgast, 2 gevallen in 1975-2002

17 mei 1991, Steenwaard; 5 mei 2000, Steenwaard

Oeverloper (*Actitis hypoleucos*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij vrij groot aantal, zomergast in klein aantal.

grauwe franjepoot, foto; Paul van Veen

Grauwe franjepoot (*Phalaropus lobatus*)

Dwaalgast, 1 geval in 1975-2002

22 aug 1992, Steenwaard

JAGERS

Grote Jager (*Stercorarius skua*)

Dwaalgast, 1 geval in 1975-2002

7 sep 1983, Telpost

Middelste jager (*Stercorarius pomarinus*)

Dwaalgast, 4 gevallen in 1975-2002

17 aug 1985, Telpost; 7 sep 1985 Telpost; 2 nov 1985, Telpost; 9
nov 1985, Telpost

Kleine Jager (*Stercorarius parasiticus*)

Dwaalgast, 1 geval in 1975-2002

24 jul 2000, Steenwaard

SOORTENLIJST

kleine jager, foto; Paul van veen

Jager spec.

3 gevallen in 1975-2002

5 nov 1983, Telpost; 8 sep 1988, Einde weidsteeg; 14 jul 2002, Lazaruswaard

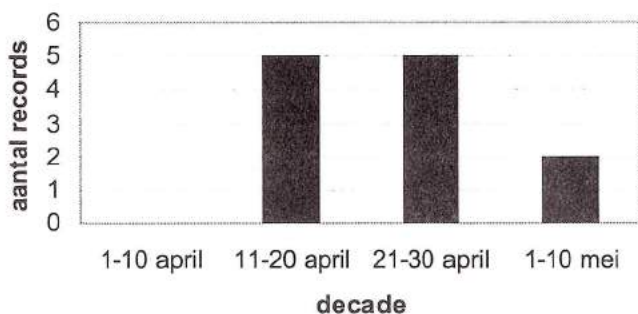
MEEUWEN

Zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*)

Dwaalgast, 11 gevallen (15 individuen) in 1975-2002

14 nov 1981, Afgraving; 22 nov 1982; Afgraving 23 aug 1983, Telpost; aug 1994, Telpost; jul 1999, Goilberdingenwaard; 18 mrt 2000, Veerhuis Beusichem; 17 apr 2000, Baarsemwaard (3 ex); 5 en 8 mei 2000, Steenwaard (2 ex); 28 jul 2000, Steenwaard; 5 aug 2000, Steenwaard (2 ex); 11 mrt 2001, Telpost; 25 mrt, Honswijkerwaard

Aantal voorjaarswaarnemingen van de Dwergmeeuw per 10 dagen (1975 tot heden)

Dwergmeeuw

De Dwergmeeuw trekt vooral langs de kust door. In het binnenland is de Dwergmeeuw een schaarse vogel, met de meeste waarnemingen op voorjaars trek langs de Grote Rivieren en bij grote wateren. De landelijk doortrekkpiek ligt op 30 april (Bijlsma et al., 2001). Dat beeld lijkt voor het Culemborgse werkgebied aardig te kloppen. Toch worden hier ook bijna jaarlijks in het najaar Dwergmeeuw tjes op de Telpost gezien.

Dwergmeeuw (*Larus minutus*)

Doortrekker

Doortrekker in klein-vrij klein aantal.

Stormmeeuw (*Larus canus*)

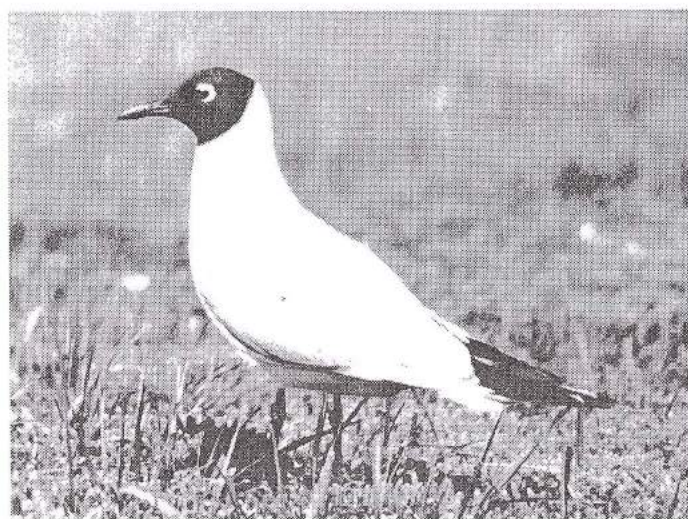
Jaargast

Doortrekker en wintergast in zeer groot aantal, zomergast in vrij klein aantal.

Drieteenmeeuw (*Rissa tridactyla*)

Dwaalgast; 2 gevallen in 1975-2002

31 aug 1985, Telpost; 10 aug 1986, Telpost

kokmeeuw, foto; Paul van Veen

Kokmeeuw (*Larus ridibundus*)

Jaargast

Doortrekker en wintergast in uiterst groot aantal, zomergast in vrij groot aantal.

Kleine mantelmeeuw (*Larus graellsii*)

Jaargast

Doortrekker in groot aantal, zomergast in groot aantal.

Baltische Mantelmeeuw (*Larus fuscus*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

29 apr-1 mei 2000, Steenwaard

Grote mantelmeeuw (*Larus marinus*)

Jaargast

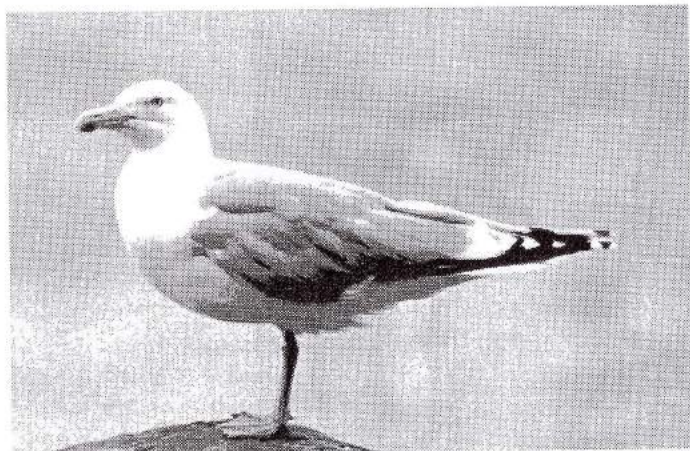
Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal, zomergast in zeer klein-klein aantal.

Geelpootmeeuw (*Larus michaelensis*)

Dwaalgast; 13 gevallen (18 individuen) in 1975-2002

mei 1996, Afgraving; 21 aug 1999, Steenwaard; 4-19 sep 1999 (max. 3 ex), Steenwaard; tussen 8 jul-7 sep 2000, Steenwaard (max 2 ex); 11 sep 2000, Steenwaard; 15 sep 2000, Steenwaard; 17 sep 2000, Steenwaard (2 ex); 21 sep 2000, Steenwaard; 26 sep 2000, Steenwaard; 30 sep 2000, Steenwaard; 19 jul 2001, Steenwaard; 6 sep 2001, Steenwaard (2 ex.); 19 mei 2002, Steenwaard

SOORTENLIJST

zilvermeeuw, foto; Paul van Veen

Zilvermeeuw (*Larus argentatus*)

Jaargast

Jaargast in vrij groot aantal.

Pontische Meeuw (*Larus cachinans*)

Dwaalgast, 4 gevallen (10 individuen) in 1975-2002

24 jan 2000, Steenwaard; 1, 12, 16 en 21 apr 2000, Steenwaard;

17 jun 2000, Steenwaard; 24 mei 2001, Steenwaard (7 ex.)

STERNS

Dwergstern (*Sterna albifrons*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

25 jun 2001, Baarsemwaard/Steenwaard

Reuzenster (*Sterna caspia*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

24-26 jul 2000, Steenwaard

Grote stern (*Sterna sandvicensis*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

3 jul 1988, Pont Beusichem

Visdief (*Sterna hirundo*)

Zomervogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker in vrij klein aantal.

Zwarte stern (*Chlidonias niger*)

Doortrekker

Doortrekker in klein-vrij klein aantal.

DUIVEN

Holenduif (*Columba oenas*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel.

Houtduif (*Columba palumbus*)

Jaarvogel

Talrijke-zeer talrijke broedvogel, doortrekker in groot-zeer groot aantal, wintergast in groot aantal.

Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*)

Jaarvogel

Zeer talrijke broedvogel, wintergast in vrij groot-groot aantal.

Zomertortel (*Streptopelia turtur*)

Zomervogel

Schaarse broedvogel, doortrekker in klein aantal.

KOEKOEKEN

Koekoek (*Cuculus canorus*)

Zomervogel

Vrij schaarse-vrij talrijke broedvogel.

UILEN

Kerkuil (*Tyto alba*)

Jaargast

Voormalige broedvogel

Jaargast in zeer klein aantal.

steenuil, foto; Cees de Groot

Steenuil (*Athene noctua*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel.

Bosuil (*Strix aluco*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel.

Ransuil (*Asio otus*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij klein-vrij groot aantal.

SOORTENLIJST

Velduil (*Asio flammeus*)

Dwaalgast; 16 gevallen (14 individuen) in 1975-2002
10 dec 1976, Beusichemse dijk; 1979 (6 waarnemingen, in totaal 7 ex.); 1 dec 1981, Pont Beusichem; 22 dec 1981, Redichemse Waard; 19 okt 1984, Telpost (2 ex.); 3 feb 1985, Redichemse Waard; 26 apr 1987, Prijssestraat; 12 nov 1989, Telpost; 15 nov 1998, Redichemse waard

GIERZWALUWEN

Gierzwaluw (*Apus apus*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

Alpengierzwaluw (*Apus melba*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

5 jun 1999, Steenwaard

IJSVOGELS

Ijsvogel (*Alcedo atthis*)

Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker en wintergast in klein-vrij klein aantal.

HOPPEN

Hop (*Upupa epops*)

Dwaalgast; 3 gevallen in 1975-2002

mei 1980, Regulieren; apr ? mei 1981, Regulieren; 25 apr 1997, N320 thv de Zump

SPECHTEN

Draaihals (*Jynx torquilla*)

Dwaalgast; 7 gevallen in 1975-2002

18 sep 1977, Fort Everdingen; 18 tot en met 20 sep 1984, tuin Sociale Academie; apr 1985, tuin Sociale Academie; 28 aug 1988, tuin Oranje Nassaulaan; sep 1990, trekTelpost; 28 apr 2002, Marijkestraat; 6 mei 2002, Steenwaard

Zwarte Specht (*Dryocopus martius*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

17 mei 2000, Pont Beusichem (1 overvliegend ex.)

Groene specht (*Picus viridis*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel.

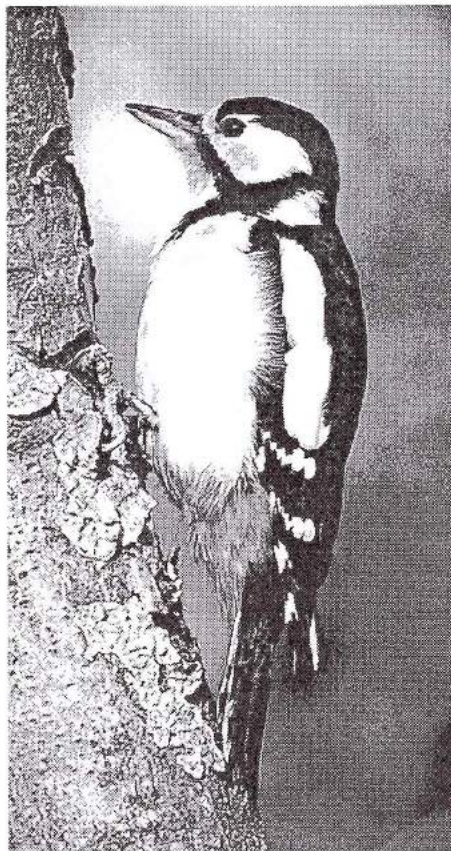
Grote bonte specht (*Dendrocopos major*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in klein aantal.

Kleine bonte specht (*Dendrocopos minor*)

Onregelmatige broedvogel, doortrekker en wintergast in zeer klein-klein aantal.

grote bonte specht,
foto; IVN Vecht & Plassengebied

LEEUEWERIKEN

Kuifleeuwerik (*Galerida cristata*)

Dwaalgast; 9 gevallen in 1975-2002

13 okt 1976, Vivaldistraat?Bachlaan; 29 mrt 1977, Paulusschool; 7 dec 1980, Parallelweg?oost; 5 okt 1980, Redichemse Waard; 28 sep 1982, Telpost; 10 nov 1984, Telpost; 4 aug 1985, Perosiplein; 10 mrt 1986, de Meent; 3 mrt 1990, Eikeboom

Boomleeuwerik (*Lullula arborea*)

Doortrekker

Doortrekker in klein-vrij klein aantal.

Veldleeuwerik (*Alauda arvensis*)

Zomervogel

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker in uiterst groot aantal.

Strandleeuwerik (*Eremophila alpestris*)

Dwaalgast; 2 gevallen in 1975-2002

5 nov 1981, Telpost; 19 okt 1991, Telpost

ZWALUWEN

Oeverzwaluw (*Riparia riparia*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, doortrekker in vrij groot aantal.

Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*)

SOORTENLIJST

Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, doortrekker in uiterst groot aantal.

Roodstuitzwaluw (*Hirundo daurica*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

22 mei 2000, Steenwaard

Huiszwaluw (*Delichon urbica*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, doortrekker in vrij groot aantal.

PIEPERS

Duinpieper (*Anthus campestris*)

Dwaalgast, 8 gevallen (14 individuen) in 1975-2002

25 sep 1982, Telpost; 15 sep 1983, Telpost; 16 sep 1984, Polder Redichem; 4 nov 1984, Telpost; 21 sep 1985, Telpost; 6 sep 1992, Telpost (3 ex.); 20-22 aug 2000, Goilberdingenwaard (3 ex); 26 aug 2000, Goilberdingenwaard

Boompieper (*Anthus trivialis*)

Doortrekker

Voormalig broedvogel, doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

Graspieper (*Anthus pratensis*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in zeer groot-uiteerst groot aantal, wintergast in klein aantal.

Roodkeelpieper (*Anthus cervinus*)

Dwaalgast, 5 gevallen in 1975-2002

25 sep 1982, Telpost; 21 sep 1985, Telpost; 5 okt 1985, Telpost; 16 nov 1985, Telpost; 26 sep 1998, Telpost

Waterpieper (*Anthus spinoletta*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in vrij klein aantal.

gele kwikstaart, foto; Paul van Veen

KWIKSTAARTEN

Gele kwikstaart (*Motacilla flava*)

Zomervogel

Schaarse broedvogel, doortrekker in vrij groot-groot aantal.

Engelse Gele Kwikstaart (*Motacilla flavissima*)

Dwaalgast, 5 gevallen in 1975-2002

11 mei 2000, Steenwaard; 21 mei 2000, Steenwaard; 25-26 apr 2001, Steenwaard; 5 mei 2001, Steenwaard; 8 mei 2001, Goilberdingenwaard

Noordse Gele Kwikstaart (*Motacilla thunbergi*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein-vrij groot aantal.

Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)

Doortrekker

Doortrekker in vrij klein aantal, onregelmatige wintergast in zeer klein-klein aantal.

Witte kwikstaart (*Motacilla alba*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, doortrekker in groot-zeer groot aantal, wintergast in klein aantal.

Rouwkwikstaart (*Motacilla yarelli*)

Doortrekker

Doortrekker in klein aantal.

pestvogel, foto; IVN Vecht & Plassengebied

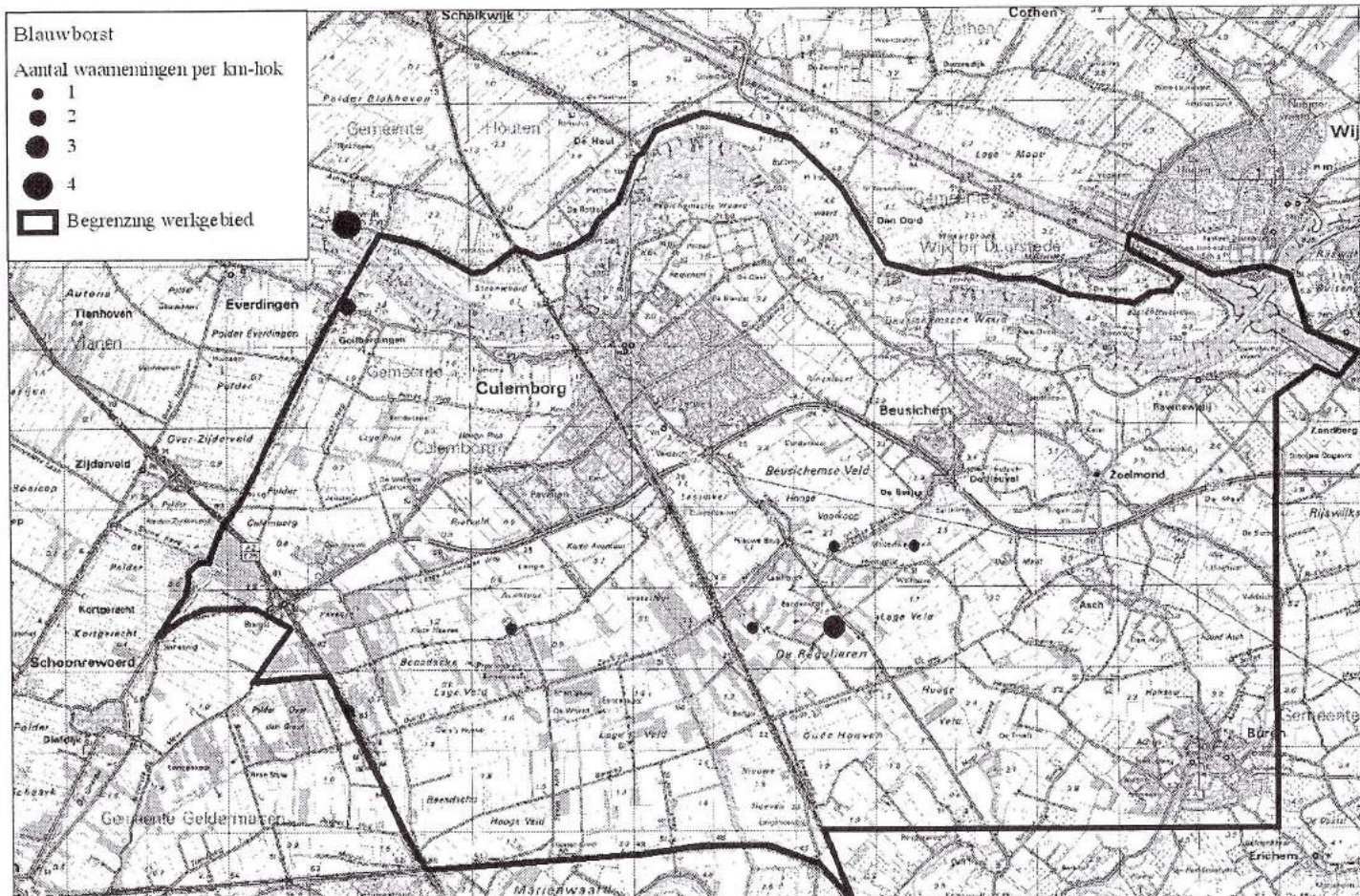
PESTVOGEL

Pestvogel (*Bombus garrulus*)

Dwaalgast; 7 gevallen (47 individuen) in 1975-2002

20 nov 1975, Culemborg (2 ex.); 1 feb 1987, Schaeplanlaan/Van Limburg Stirumstraat (6 ex.); 31 jan 1996, Weidsteeg 6 (6 ex.); 8 en 9 feb 1996, Triosingel (4 ex.); 9 feb 1996, Sibelijsstraat (3 ex.); 25 feb 1996, Voorkoop/Terweijde (22 ex.); 6 jan 2001, Binnen de Wallen 11 (3 ex)

SOORTENLIJST

WINTERKONINGEN

Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*)

Jaarvogel

Zeer talrijke broedvogel.

HEGGENMUS

Heggenmus (*Prunella modularis*)

Jaarvogel

roodborst, foto: Paul van Veen

Talrijke broedvogel, doortrekker in klein aantal.

LIJSTERS

Roodborst (*Erithacus rubecula*)

Jaarvogel

Vrij schaarse broedvogel, wintersvogel in vrij groot aantal.

Nachtegaal (*Luscinia megarhynchos*)

Zomervogel

Schaarse-vrij schaarse broedvogel.

Blauwborst (*Luscinia svecica*)

Zomervogel

Schaars-vrij schaarse broedvogel.

Zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*)

Zomervogel

Vrij schaarse broedvogel.

Gekraagde roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*)

Doortrekker

Voormalig broedvogel

Doortrekker in vrij klein aantal.

Paap (*Saxicola rubetra*)

Doortrekker

Doortrekker in zeer klein-klein aantal.

SOORTENLIJST

Roodborsttapuit (*Saxicola torquata*)

Onregelmatige doortrekker in zeer klein-klein aantal.

Tapuit (*Oenanthe oenanthe*)

Doortrekker

Doortrekker in klein-vrij klein aantal.

Beflijster (*Turdus torquatus*)

Doortrekker

Doortrekker in zeer klein-klein aantal.

Merel (*Turdus merula*)

Jaarvogel

Zeer talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in groot aantal.

Kramsvogel (*Turdus pilaris*)

Wintergast

Doortrekker in uiterst groot aantal en wintergast in zeer groot aantal.

Zanglijster (*Turdus philomelos*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, doortrekker in groot aantal.

Koperwiek (*Turdus iliacus*)

Wintergast

Doortrekker in uiterst groot aantal en wintergast in zeer groot aantal.

Grote lijster (*Turdus viscivorus*)

Zomervogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in vrij groot aantal.

ZANGERS

Sprinkhaanzanger (*Locustella naevia*)

Zomervogel

Vrij schaarse broedvogel

Rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Dwaalgast, 11 gevallen in 1975-2002

Mogelijk onregelmatige broedvogel.

21 apr 1975, Parallerweg-oost; 29 mei 1976, parallelweg-oost; 21 apr 1979; Fort Everdingen; 9 en 16 mei 1982, Regulieren; 29 apr 1989, Beusichemse Waard; 11 mei 1993, Einde Weidsteeg; 13 jun 1998, hoek Zwarte Kade, Rijksstraatweg; 19 aug 2000, Steenwaard; 26 aug 2000, Goilberdingenwaard; 3 jun 2001, Molenkampen; 4 mei 2002, Molenkampen (mogelijk broedgeval)

Bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*)

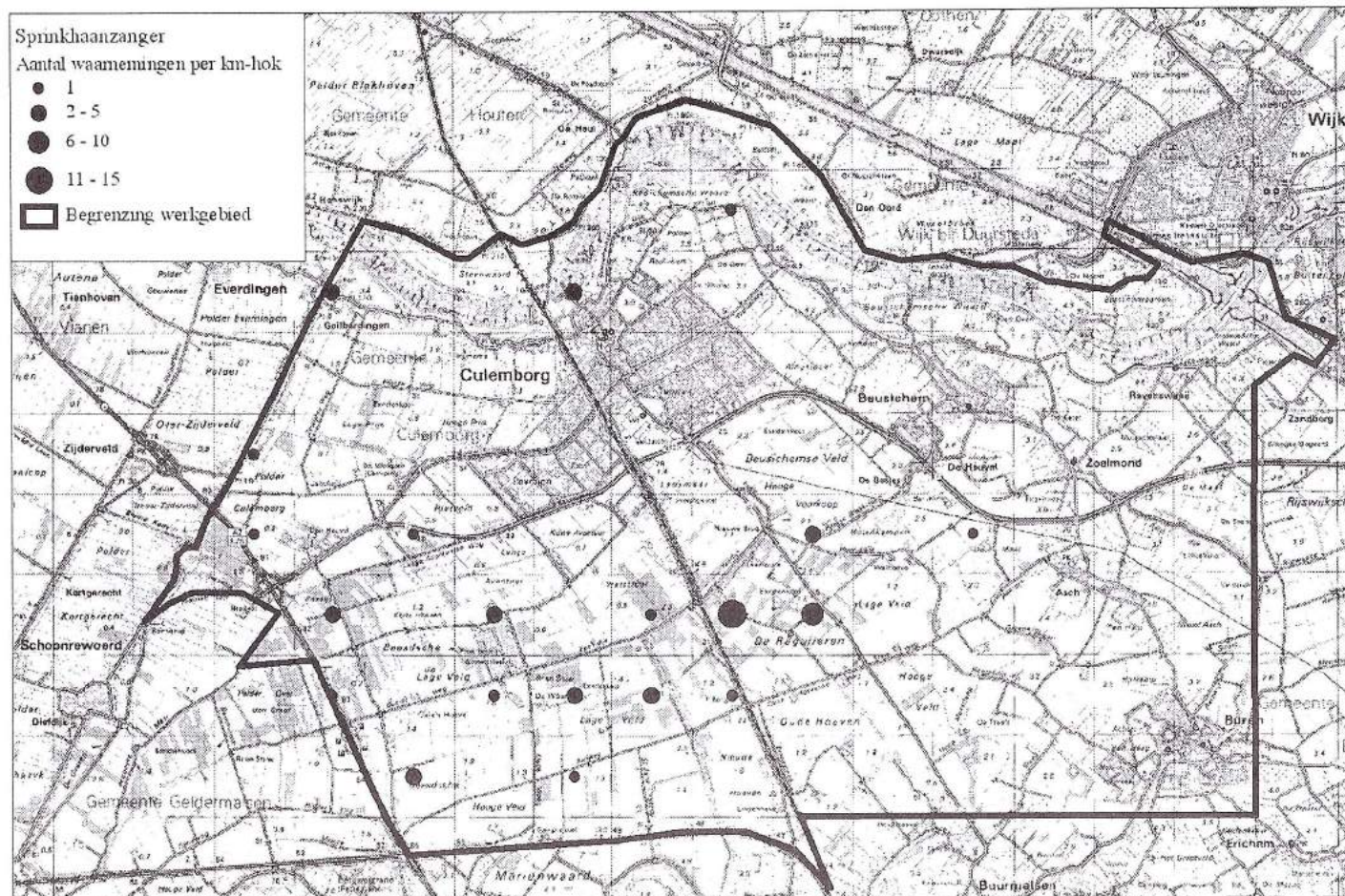
Zomervogel

Talrijke broedvogel

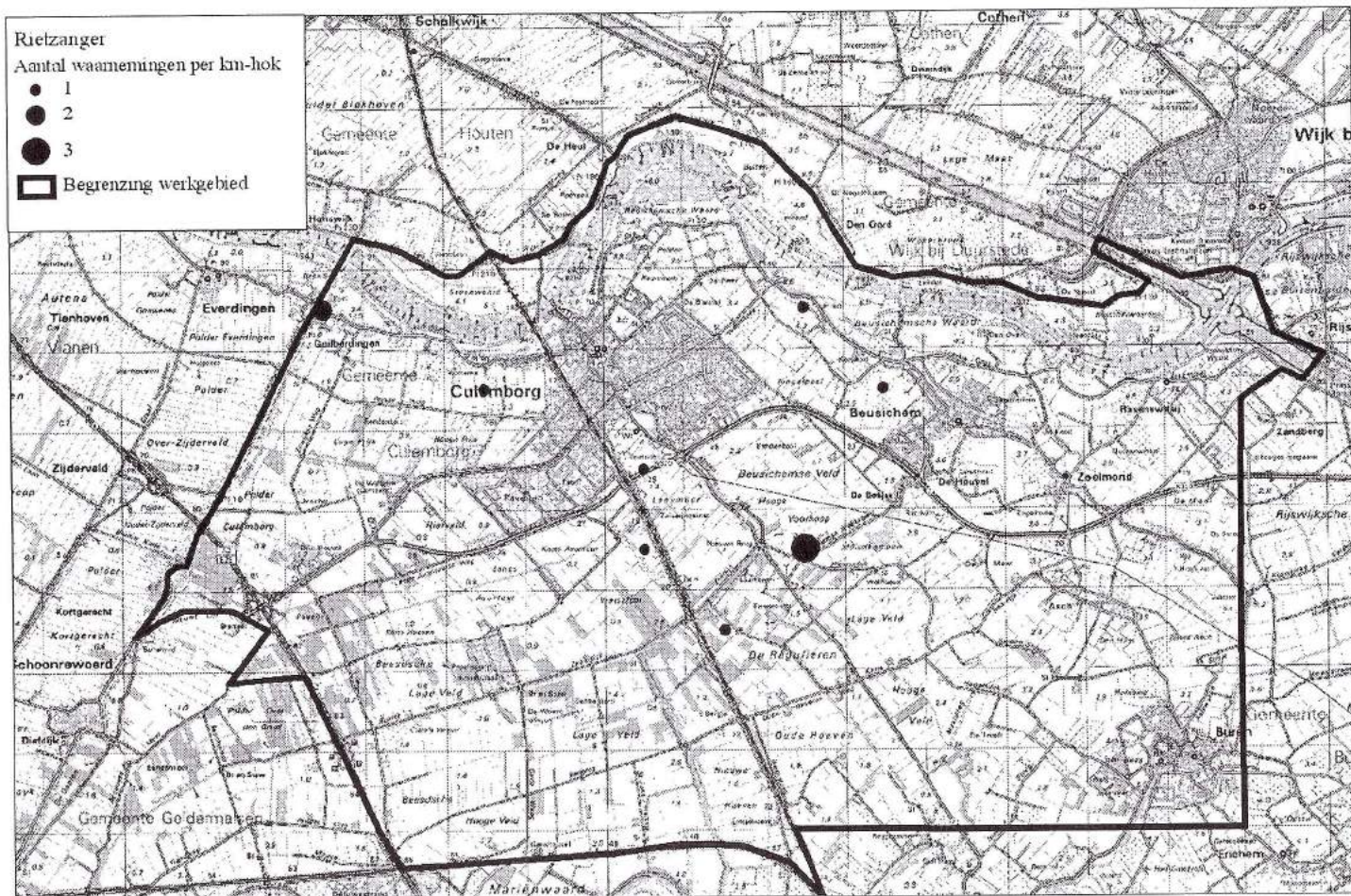
Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel

SOORTENLIJST

Grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*)

Dwaalgast, 10 gevallen 1975-2002

Voormalige broedvogel

aug 1975, Beusichemse Dijk; 1975, Rietput Fort Everdingen (broedgeval); 1975, OVB (2 ex., broedgeval); mei 1976, Fort Everdingen; mei 1977, Fort Everdingen; 1977, Tichelterrein (3 paar); 1978, Tichelterrein (1 paar); 1979, Tichelterrein (2 territoria); 2 mei 1980, Tichelterrein (2 territoria); 5 jun 1988, Zwarte Kade

Spotvogel (*Hippolais icterina*)

Zomervogel

Vrij schaars-vrij talrijke broedvogel.

Braamsluiper (*Sylvia curruca*)

Doortrekker

Vrij schaarse broedvogel, doortrekker in vrij klein aantal.

Grasmus (*Sylvia communis*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel.

Zwartkop (*Sylvia atricapilla*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, onregelmatige wintergast in zeer klein aantal.

Fluiter (*Phylloscopus sibilatrix*)

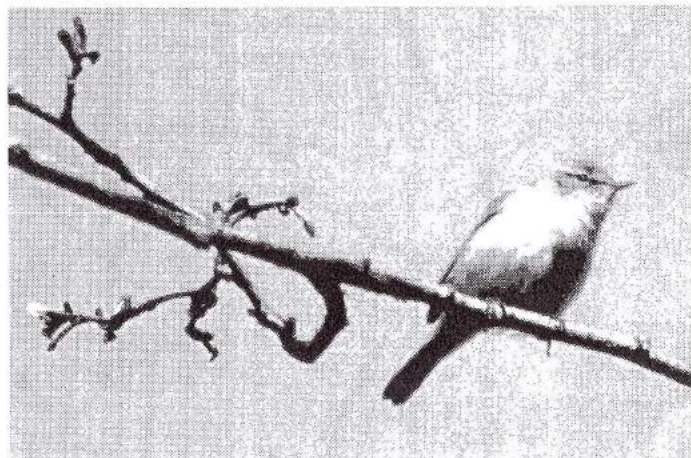
Dwaalgast; 3 gevallen in 1975-2002

27 apr 1988, Plantage; 4 mei 1992, schoolterrein KWC; 5 mei 1992, Plantage

Tijftjaf (*Phylloscopus collybita*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel, wintergast in zeer klein-klein aantal.

tijftjaf, foto: Paul van Veen

SOORTENLIJST

Tuinfluitier (*Sylvia borin*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel.

Fitis (*Phylloscopus trochilus*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel.

fitis, foto: Paul van Veen

Goudhaan (*Regulus regulus*)

Wintergast

Wintergast in vrij klein aantal.

Vuurgoudhaan (*Regulus ignicapillus*)

Doortrekker

Onregelmatige doortrekker en wintergast in zeer klein-klein aantal

VLIEGENVANGERS

Grauwe vliegenvanger (*Muscicapa striata*)

Zomervogel

Talrijke broedvogel.

Bonte vliegenvanger (*Ficedula hypoleuca*)

Doortrekker

Voormalig broedvogel, doortrekker in zeer klein-klein aantal.

MEZEN

Baardman (*Panurus biarmicus*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

23 okt 1976, Tichelterrein

Staartmees (*Aegithalos caudatus*)

Jaarvogel

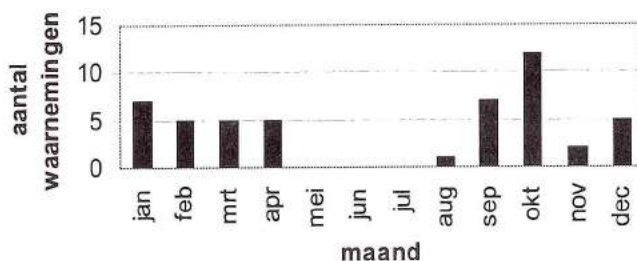
Vrij talrijke broedvogel, wintergast in vrij groot-groot aantal.

Witkopstaartmees (*Aegithalos c. caudatus*)

Dwaalgast, 8 gevallen (9 individuen) in 1975-2002

29 nov 1992, Heerenstraat; 19 nov 1995, Telpost; 16 mrt 1997, zandput Rietveldse weg; 23 mrt 1999, Zandput; 23 jan 2000, Plantage; 20 okt 2000 (2 ex), Plantage; 7 dec 2001, Hoek Achterweg-Plantage; 18 en 22 jan 2002, Lindeboom

Zwarte mees aantal waarnemingen per maand 1975 t/m 6-2002 (N= 45)

Zwarte mees

Zwarte mezen zijn broedvogels (standvogels) van naaldbossen op zandgrond. Tussen half september en half november zijn verplaatsingen gebruikelijk. Tijdens invasies passeren vogels uit Midden- en Oost-Europa en Rusland. Na een invasie wordt van voorjaars(retour-)trek weinig gemerkt (Bijlsma et. al. 2001).

Zwarte mees (*Parus ater*)

Doortrekker

Doortrekker in zeer klein- groot aantal.

Glanskop (*Parus palustris*)

Dwaalgast; 8 gevallen (10 individuen) in 1975-2002

15 jan 1980, Plantage; 1 apr 1980, Lindeboom (2 ex); 22 feb 1981, Plantage; 2 apr 1981, Lindeboom (1-2 ex); 6 dec 1981, Plantage; 22 apr 1989, Wethouder Schoutenweg; 16 jan 1994, Plantage; 21 mei 1995, Plantage

Matkop (*Parus montanus*)

Jaarvogel

Vrij schaars-vrij talrijke broedvogel, wintergast in vrij klein-vrij groot aantal.

Kuifmees (*Parus cristatus*)

Dwaalgast, 2 gevallen in 1975-2002

jan 1982, Wethouder Schouteweg; jan 1986, Vliegerweg

kuifmees, foto: Cees de Groot

SOORTENLIJST

Pimpelmees (*Parus caeruleus*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, wintergast in vrij groot-groot aantal.

Koolmees (*Parus major*)

Talrijke broedvogel, wintergast in vrij groot-groot aantal.

BOOMKLEVERS

Boomklever (*Sitta europaea*)

Jaarvogel

Schaarse-vrij schaarse broedvogel.

BOOMKRUIPERS

Boomkruiper (*Certhia brachydactyla*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, wintergast in vrij groot aantal.

BUIDELMEZEN

Buidelmees (*Remiz pendulinus*)

Dwaalgast, 1 geval in 1975-2002

15 mei 1993, OVB

WIELEWALEN

Wielewaal (*Oriolus oriolus*)

Zomervogel

Vrij talrijke broedvogel.

KLAUWIJEREN

grijs klawier, foto; Cees de Groot

Grijs klawier (*Lanius collurio*)

Dwaalgast; 1 geval in 1975-2002

28 mei 1977, Goilberdingendijk/ Baarsemwaard

Klaapekster (*Lanius excubitor*)

Dwaalgast; slechts 2 gevallen in de laatste 22 jaar.

1975 (4); 1976 (7); 1977 (9, waarvan een waarneming van 2 ex.

in de Regulieren); 1979 (1); 1998 (1); 1999 (1)

KRAAIEN

Gaai (*Glandarius glandarius*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

ekster, foto; Paul van Veen

Ekster (*Pica pica*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel.

Notenkraker (*Nucifraga caryocatactes*)

Dwaalgast, 8 gevallen in 1975-2002

okt?nov 1977 (5), okt 1991 (3)

Kauw (*Corvus monedula*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, wintergast in uiterst groot aantal.

Raaf (*Corvus corax*)

Dwaalgast, 2 gevallen (6 individuen) in 1975-2002

21 sep 1985 (4 ex), Telpost; 6 mrt 2001, Steenwaard (2 ex).

Roek (*Corvus frugilegus*)

Jaarvogel

Onregelmatige vrij talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Zwarte kraai (*Corvus corone*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel.

Bonte kraai (*Corvus cornix*)

Onregelmatige wintergast in zeer klein aantal.

SPREEUWEN

Spreeuw (*Sturnus vulgaris*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in uiterst groot aantal.

SOORTENLIJST

MUSSEN

Huismus (*Passer domesticus*)

Jaarvogel

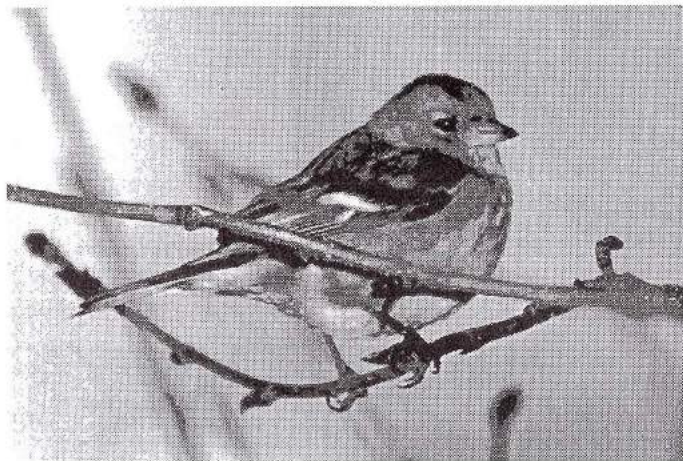
Talrijke- zeer talrijke broedvogel.

Ringmus (*Passer montanus*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel.

VINKEN

vink, foto; Cees de Groot

Vink (*Fringilla coelebs*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in uiterst groot aantal.

Keep (*Fringilla montifringilla*)

Doortrekker

Doortrekker in groot aantal, wintergast in klein aantal.

Europese kanarie (*Serinus serinus*)

Dwaalgast, 8 gevallen (9 individuen) in 1975-2002

27 aug 1983, Telpost; 4 nov 1984 Telpost; 13 okt 1990, Telpost; 8 okt 1994 Telpost; 19 mrt 1995, plasjes pont Culemborg; 21 okt 2000 (2ex), Steenwaard (1 ex. vijf minuten voordien gehoord en gezien op Telpost tijdens simultaantelling); 30 apr 2002, Chopinplein; 5 mei 2002, Sweelinckstraat

Groenling (*Carduelis chloris*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot aantal.

Putter (*Carduelis carduelis*)

Jaarvogel

Talrijke broedvogel, doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Sijs (*Carduelis spinus*)

Wintergast

Doortrekker en wintergast in vrij groot-groot aantal.

Kneu (*Carduelis cannabina*)

Zomervogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in groot aantal.

Frater (*Carduelis flavirostris*)

Dwaalgast; 12 gevallen (167 individuen) in 1975-2002

3 dec 1977, Zandafraving Rietveldseweg (5 ex); 13 dec 1977, de Meent (4 ex); 20 dec 1977, Houtzagerij Verwoerd (25 ex); 1 feb 1981, Textielweg (40 ex); 19 dec 1981, Beusichemse waard (10 ex); 20 dec 1981, Beusichemse waard (13 ex); 14 mrt 1982, kruissing Parklaan/Weidsteeg (29 ex); 12 feb 1986, Voorkoop (15 ex); 9 okt 1986, Lindeboom (20 ex); 21 okt 1993, Telpost (3 ex); 10 nov 1995, Redichemse waard (2 ex); 20 okt 2001, Telpost

Barmsijs (*Carduelis flammea*)

Doortrekker

Onregelmatige doortrekker en wintergast in variabel aantal.

Kruisbek (*Loxia curvirostra*)

Doortrekker

Onregelmatige doortrekker in variabel aantal.

Goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*)

Doortrekker

Onregelmatige doortrekker en wintergast in zeer klein-klein aantal.

Appelvink (*Coccothraustes coccothraustes*)

Dwaalgast; 15 gevallen (18 individuen) in 1975-2002

jul 1976, Spoordijk; 10 mrt 1977, Plantage; 10 apr 1983, Tichelterrein; 22 okt 1983, Telpost; 12 okt 1984, KWC; 1 sep 1991, Telpost; 1993, Culemborgse Veld (1 territorium); 28 nov 1998, plantage; 24 mrt 1999, Plantage; 14 jan 2001, De Meent; 22 sep 2001, Telpost; 17 okt 2001, Grote Markt; 19 okt 2001, Varkensmarkt; 20 okt 2001, Telpost (4 ex.); 24 apr 2002, Chopinplein

kruisbek, foto; Cees de Groot

SOORTENLIJST

appelvink, foto; IVN Vecht en Plassengebied

ijsgors, foto P. La Tourreltte

GORZEN

Ijsgors (*Calcarius lapponicus*)

Doortrekker

Doortrekker in zeer klein-klein aantal.

Sneeuwgorz (*Plectrophenax nivalis*)

Dwaalgast, 19 gevallen (96 individuen) in 1975-2002
1977 (2); 12 jan 1978, houtzagerij Verwoerd; 1979 (8, waarvan een groep van 40 ex. en een groep van 35 ex.); 17 nov 1985, Telpost; 1 jan 1990, Redichemse waard; 10 okt 1991, Regulieren (2 ex.); 17 nov 1991, plasjes pont Culemborg (4 ex); 7 nov 1998, Telpost; 13 okt 2000, Steenwaard; 17 mrt 2001, Plasjes Pont Culemborg

Geelgorz (*Emberiza citrinella*)

Onregelmatige doortrekker en wintergast in zeer klein-klein aantal.

Ortolaan (*Emberiza hortulana*)

Dwaalgast, 12 gevallen (13 individuen) in 1975-2002
19 aug 1983, Telpost (2 ex.); 21 aug 1983, Telpost; 7 sep 1983, Telpost; 17 sep 1987, Telpost; 15 okt 1983, Telpost; 10 sep 1988, Telpost; 21 sep 1988 Telpost; 1 okt 1988, Telpost; 2 mei 1990, Afgraving; 19 okt 1991, Telpost; 14 sep 1996, Telpost; 14 okt 1996, Kamperfoelie

Grauwe gorz (*Emberiza calandra*)

Dwaalgast, 4 gevallen (5 individuen) in 1975-2002
1975, De Meent (zeer waarschijnlijk broedgeval); 30 okt 1982, Telpost; 19 okt 1998, Telpost; 8 mei 1998, Steenwaard

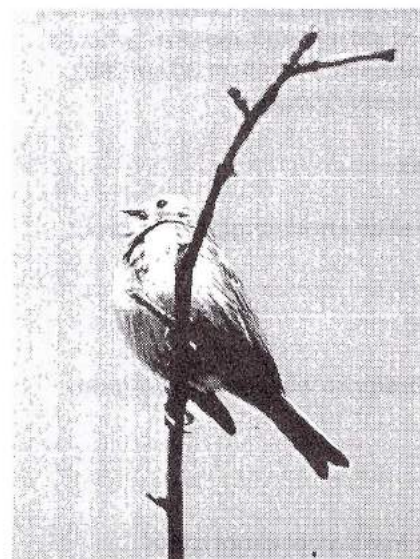
Rietgorz (*Emberiza schoeniclus*)

Jaarvogel

Vrij talrijke broedvogel, doortrekker in groot aantal, wintergast in klein aantal.

geelgorz, foto; Niels Sloth

grauwe gorz, foto; Paul van Veen

Appendix

Handelswijze bij waarnemingen zeldzame vogels in Culemborg en omstreken

Het is in het algemeen aan te raden bij een vogel waarvan vermoed wordt dat 'ie zeldzaam is te zorgen dat in ieder geval één (ervaren) extra waarnemer en liefst meer de vogel kan (kunnen) bekijken. Dit geldt zeker voor nieuwe soorten voor Culemborg (bijvoorbeeld Zwarte ibis) of soorten die lastig te determineren zijn (Pontische meeuw).

Natuurlijk is het snel inschakelen van andere vogelaars lang niet altijd mogelijk, omdat de vogel bijvoorbeeld langs- of wegvliegt of omdat in de verste verte niemand te bekennen is (en de batterijen van gsm op zijn). Probeer in zulke gevallen zo veel mogelijk details van de vogel waar te nemen en maak ter plaatse een zo goed mogelijke schets met aanwijzingen van opvallende kenmerken. Doe dat zonder eerst de veldgids uitgebreid te raadplegen, omdat dat meestal de waarneming beïnvloedt. Noteer ook het eventuele geluid dat de vogel produceert. Nog mooier is natuurlijk de vogel te fotograferen of filmen. Als de vogel wegvliegt en op korte termijn niet teruggevonden kan worden, licht dan zo snel mogelijk daarna andere vogelaars in, zodat eventueel nog een zoekactie op poten gezet kan worden.

Geef na afloop de waarneming zo snel mogelijk door aan Juke Altenburg, de beheerder van het NVWC-vogelwaarnemingenarchief (altpla5@freeler.nl). De waarnemingen kan het best ook worden doorgegeven aan de regional e-mailnieuwsbrief 'Waarden vol vogels'. Dat kan via de webmaster van de NVWC website (www.NVWC.nl). Laat de melding het liefst vergezeld gaan van een toelichting over alles wat relevant kan zijn (kenmerken, waarnemingsomstandigheden, medewaarnemers). Bij gemakkelijk met andere soorten te verwarren vogels is het zaak een zo accuraat mogelijke beschrijving te geven van kenmerken die beslissend zijn voor de determinatie. Uiteindelijk komen de gegevens terecht bij de Commissie Dwaalgasten Culemborgse Avifauna (CDCA). De drie leden van het CDCA kunnen een waarneming afwijzen, op grond van de criteria genoemd in de inleiding (hoofdstuk 'Zeldzame soorten'). De reden(en) van afwijzen wordt of worden in het archief achter de waarneming vermeld. Ook kan een toelichting worden gegeven wanneer een soort wél wordt aanvaard. In het archief kan dus altijd worden bekeken hoe het CDCA tot een beslissing is gekomen.

Bij onenigheid in het CDCA over het interpreteren van de criteria wordt het principe '2 gaat voor 1' gehanteerd. Bij langdurige afwezigheid van één of meer leden wordt ad hoc de mening van een niet-CDCA-lid gevraagd (die uiteraard een ervaren vogelaar moet zijn). Ieder half jaar belegt de CDCA minstens één beoordelingssessie. Na afloop van die sessie gaan de kaartjes terug naar de archivaris, die ze dan in het tweemaandelijks Hak-al-verslag kan verwerken. Afgewezen waarnemingen zullen in de toekomst op de website van de NVWC geplaatst worden zodat de waarnemer eventueel bezwaar kan maken of extra informatie kan bijleveren die een ander licht op een waarneming werpen.

wateral, foto: J. van Drikse

**Indien deze Hak-al onbezorgbaar
graag retour aan:**

**N.V.W.C.
Middelcoopstraat 1a
4102 CE Culemborg**

